

Dönem : 3
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 434

24 . 12 . 1963 tarih ve 359 sayılı Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna ek ve geçici maddeler ilâvesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Ulaştırma, Millî Eğitim, Dışişleri, Sanayi ve Ticaret, Maliye, Anayasa ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu 58 numaralı Geçici Komisyon raporu (1/537)

T. C.

Başbakanlık

16 . 10 . 1971

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-70/12724

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 15 . 10 . 1971 tarihinde kararlaştırılan «24 . 12 . 1963 tarih ve 359 sayılı Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna ek ve geçici maddeler ilâvesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygı ile arz ederim.

Prof. Dr. Nihat Erim
Başbakan

24 . 12 . 1963 tarih ve 359 sayılı Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna ek ve ek geçici maddeler ilâvesi hakkında kanun tasarısı ve gerekçesi

I — GENEL GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının bâzı maddelerini değiştiren ve buna bâzı yeni maddeler ekliyen Anayasa değişikliği hakkındaki kanun, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu ile ilgili olarak 121 nci maddeyi yeniden düzenlenmiş bulunmaktadır.

Yeni 121 nci madde; - Kamu tüzel kişiliği halinde - kurduğu Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun idaresini bir temel ilkeye dayandırmış bulunmaktadır. Bu temel ilke tarafsızlıktır.

Tarafsızlık ilkesi, 121 nci maddeye göre :

- Yönetimde,
- Denetimde ve,
- Yönetim organlarının kuruluşunda dikkate alınacaktır.

Gene Anayasaya göre, «Tarafsızlık» - Her türlü radyo ve televizyon yayınlarında - da göz önünde bulundurulacak bir ilkedir.

121 nci madde, ayrıca Kurumun yayınlarında uyulması gereken temel ilkeleri de belli etmiştir. Böylece haber ve programların :

- Seçilmesi,
- İşlenmesi,
- Sunulması,

d) Kültür ve eğitime yardımcılık görevinin yerine getirilmesi, Devletin ülkesi ve ulusuyla bölünmez bütünlüğünün, insan haklarına dayanan millî, demokratik lâik ve sosyal Cumhuriyetin, Millî Güvenliğin ve genel ahlâkın gereklerine uyulması, radyo ve televizyon yayımlarının genel ilkesi olmuştur.

Anayasanın bu hükmü karşısında, TRT Kurumunu yönetiminde tarafsız kılmak, denetiminde bugüne değin karşılaşılan güçlükleri gidermek, yayımlarının genel yönünü tesbit etmek için 359 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin Anayasanın temel ilkeleri yönünde değiştirilmesi gereği ortaya çıkmış bulunmaktadır.

II — MADDE GEREKÇELERİ

Birinci madde gerekçesi : Anayasanın 121 nci maddesinde genel gerekçede de izah edildiği şekilde, Kurumun temel niteliği «Tarafsızlık» olarak kabul edildiğinden, bu madde tanzim olunurken evvele mevcut «Özerk» tâbiri yerine «Tarafsızlık» kelimesine yer verilmiştir. Kurumun kısa adında bir değişiklik yapılması uygun görülmemiştir. Çünkü, gerek memleket içinde, gerek memleket dışında bu kısa adla tanınan Kurumun adının korunması uygun görülmektedir.

İkinci madde gerekçesi : Kurumun görevlerinin ve aynı zamanda Anayasanın 121 ve diğer maddelerinde yer alan yayım esaslarının bu madde içinde toplanmasında yarar görülmüştür.

Bu madde iki anakısında düşünülerek düzenlenmiştir :

I - Görevleri :

II - Yayın esasları :

I - Kurumun temel görevi, yurt içi ve dışında yayım yapmaktır. Bu görevini yerine getirirken, radyo ve televizyon istasyonları kurmak, bunları işletmek, geliştirmek ve genişletmek de Kurumun görevleri arasındadır. Ayrıca Kurum kendi tesislerinde kullanacağı araçlar cihazlar üzerinde araştırma yapmak suretiyle memleket içinde yapma gidebilmek yollarını da arıyacaktır.

II - Haber ve programlara ilişkin olarak Kurumun yerine getireceği görevlerin temel ilkeleri ve nitelikleri bu maddede yer almış bulunmaktadır. Bu suretle yayım ilkeleri kanuni bir hale getirilmiş ve böylece yayımların Anayasa ve Atatürk Devrimleri doğrultusunda yapılması gereği kanunlaştırılmış ve 359 sayılı Kanunun eski 5 nci maddesinde Yönetim Kurulunun görevleri arasında sayılan yayım ilkelerinin, Kurumun görevlerini düzenliyen bu madde içerisine alınması, Kurumun görevinin Anayasa uygunluğunu sağlama amacına yönelmiştir.

Üçüncü madde gerekçesi : Bu maddede, 359 sayılı Kanunda bulunmayan ve bu kanunun tatbikatı neticesinde ortaya çıkan sorunları karşılayabilmek için 3 yeni organ meydana getirilmiştir. Bunlardan biri olan «Koordinasyon Kurulu» Kurum hizmetlerinin daha etkin biçimde yürütülmesi için kurulmuştur.

TRT Seçim Kurulu ise, Kurum yönetiminde tarafsızlığı pekiştirecek ve her türlü şüpheli ortadan kaldıracak nitelikte kurulmuştur. (İlgili maddesinde daha geniş izahat verilecektir.)

«Danışma kurulları», TRT yayımları hakkında, kamu oyunun ve çeşitli kuruluş temsilcilerinin görüşlerini almak ve bundan yararlanmak maksadı ile kurulmuştur. (İlgili maddesinde daha geniş izahat verilecektir.)

Dördüncü madde gerekçesi : Yönetim Kurulunun kuruluş tarzını tesbit eden bu madde, eski statüye nazaran bâzı yenilikler getirmiştir. Evvele 9 kişi olan Yönetim Kurulu, yeni madde ile 11 kişiye çıkartılmıştır. Madde, Hükümet temsilcisi adedini üçe çıkarmak suretiyle, Hükümete daha geniş bir temsilei olanağı getirmektedir.

Üniversitelerin Hukuk, İktisat ve Sosyal Bilimler fakültelerinden bahseden maddedeki, «Sosyal Bilimler» deyiminin, tatbikatta çok karışıklığa yol açtığı göz önünde bulundurularak «Siyasal Bilgiler» diye belirtilmiş ve böylece bir açıklığa kavuşturulmuştur.

Diğer kuruluşlardan gelen temsilciler için seçim usulleri dışında bir değişiklik getirilmemiştir.

Kurum içinden gelecek temsilci sayısı, ikiden üçe çıkartılmış ve bunların, yayın, teknik ve idare alanlarından geleceklere belirtilmiş seçim usulleri tesbit edilmiştir.

Maddenin diğer kısımlarında, Kurum dışı çeşitli kuruluşlardan gelen temsilcilerin, aday olarak nasıl tesbit edileceği ve TRT Seçim Kurulu tarafından nasıl seçilecekleri ayrıntıları ile belirtilmiştir.

Bundan ayrı olarak, Yönetim Kurulu üyelerinin her hangi bir şekilde olursa olsun, siyasi bir parti mensubu olmamaları gereği dikkate alınarak, bunların en az bir yıl öncesine kadar bir siyasi parti üyesi olmamaları şartı da kanunda yer almıştır.

Ayrıca, Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi 5 yıldan 3 yıla indirilmiş ve görevlerinin sona ermesi halinde izlenecek usul kanunda belirtilmiştir.

Beşinci madde gerekçesi : Bu madde Yönetim Kurulunun temel görevlerini tesbit etmektedir. Ayrıca diğer maddelerde de Yönetim Kuruluna görevler verilmiştir. Eski kanunda «Yönetim Kurulu kurumun en yüksek karar ve yönetim organıdır» deyimi maddeden kaldırılmış ve Yönetim Kuruluna, kanunda tesbit edilen görevler verilmiştir. Bu suretle, yürütme ile karar organı arasında çıkabilecek görev uyumsuzlukları ortadan kaldırılmıştır.

Altıncı madde gerekçesi : Bu maddedeki en önemli değişiklik Genel Müdürün aynı zamanda Yönetim Kurulu Başkanı olmasının sağlanmasıdır. İktisadi Devlet kuruluşlarına uygunluğu sağlamak ve yürütmenin birliğini muhafaza edebilmek için, Genel Müdürün Yönetim Kurulu Başkanı olması esas genel idare prensiplerine uygunluğu açısından bu değişiklik getirilmiştir.

Dokuzuncu madde gerekçesi : Genel Müdür ve yardımcıların nitelikleri ve atanmaları bu maddede tesbit edilmiştir.

Genel yönetim ilkelerine uygun olarak Genel Müdürün atanması Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır. Atanmada sağlanan sistem, Genel Müdürün görevden alınması bahis konusu olduğu zaman, tarafsız yayın yapmakla görevli olan kurumun, Genel Müdürünün, siyasi iktidarların eğilimlerine göre işlerinden uzaklaştırılmamalarının temini amacıyla değiştirilmiştir. Genel Müdürün maddede belirtilen şartlar içinde görevinden uzaklaştırılabilmesi, TRT Seçim Kurulunun olumlu görüşüne bağlanarak, tarafsızlık daha da çok sağlanmış olmaktadır.

Genel Müdür yardımcıları için her hangi bir sayı belirtilmemiştir. Hizmetin gelişmesi dikkate alınarak Genel Müdür yardımcılarının sayısının tesbiti kadrolar yönetmeliğine bırakılmıştır.

Genel Müdür ve yardımcısı olabilmek için yüksek tahsil ve ayrıca en az bir yıl öncesine kadar bir siyasi parti üyesi olmamak şartı aranmıştır.

Onuncu madde gerekçesi : Bu madde ile kurulan genel danışma kurullarının görevi, «Radyo ve televizyon yayınları hakkında kamu oyunun düşünce ve dileklerini aksettirmek» tir.

Bu kurulun kompozisyonu, bir yandan siyasi partiler ve bir yandan da memleketimizin başlıca temel kuruluşlarıdır. Senede en az iki kez toplanacak olan bu kurul, Türkiye Radyo ve televizyon postalarından yapılacak yayınların nitelikleri hakkında istişari olarak görüşlerini kuruma bildirmek suretiyle yayınların olumlu bir biçimde yapılmasında etkili olacaktır.

Kurul, maddede gösterilen kuruluşların temsilcilerinin katılmasıyla toplanacak ve kurum temsilcileri de kurula, oy hakkı olmadan katılabileceklerdir.

Kurum ayrıca, mahallî talepler hakkında bilgi sahibi olabilmek ve bunlardan da yararlanabilmek maksadıyla özel ve geçici danışma kurulları kurmaya madde ile mezu kılınmıştır. Esasen bu madde eski kanunda da vardır.

Onaltıncı madde gerekçesi : Anayasanın 26 ncı maddesi, «Basın dışı haberleşme araçlarından fertlerin ve siyasi partilerin yararlanma hakkı» nı bir Anayasa ilkesi olarak derpiş etmiş bulunmaktadır. Bu nedenle 16 ncı maddeye getirilen yenilik, bu yararlanma hakkını tesbit etmeye mâ-tuftur.

Ancak, Parlâmentoda hiç temsil edilmeyen veya belli oranda temsil edilemeyen siyasi partiler bu haktan yararlanamayacaklardır.

Millet Meclisinde ve Cumhuriyet Senatosunda grupu bulunan siyasi partilerin bu yararlanma hakkı, radyoda âzami 20 ve televizyonda 10 dakikadır. Asgari had ise, gerek radyo ve gerek televizyonda 5 dakika olarak tesbit edilmiştir.

Siyasi partilere ayrılacak olan bu müddetler ve takibedilecek usul, maddede açıkça gösterilmiştir.

Siyasi partilerin seçim zamanlarında radyolardan yararlanma hakkı seçim kanunlarına bırakılmıştır.

Siyasi partilere tanınan yayın olanaklarından yararlanamayan Hükümet Başkanlarının Devlet sorunları konusunda yapacağı konuşma ve açıklamaları bu maddenin kapsamı dışında düşünülmüştür.

Onsekizinci madde gerekçesi : Memleketi dışarda tanıtıcı programların yanısıra, memleketimize karşı çeşitli radyoların Türkçe yayınlarında yaptıkları propagandaya karşı yayın yapabilmek amacıyla, kurumun Dışişleri Bakanlığı ile sıkı bir işbirliği yapması gerekmektedir.

Devletin dış politikasına ilişkin yayınlarda daha hızlı işliyen bir mekanizmanın kurulması maddede öngörülmektedir. Bu nedenle, adı geçen Bakanlık içinde yalnızca bu işle görevlendirilecek bir büronun, kurum ile birlikte çalışması gerekli görülmüştür.

Yirmidördüncü madde gerekçesi : Eski maddede 300 000 000 lira olan kurum sermayesi maddede yapılan değişiklik ile 1 000 000 000 liraya çıkarılmaktadır. Sermayenin artışı, kurumun bilhassa bütün Türkiye'yi kapsıyacak TV Şebekesi kurulması ve bununla ilgili olarak işletme masraflarının büyümesi ile ilgilidir. Kurulacak tesislerin değeri esasen kısa bir sürede bu rakama ulaşacak niteliktedir.

Yirmiyedinci madde gerekçesi : Maddedeki değişiklik sadece Turizm ve Tanıtma Bakanlığı yerine Başbakanlığın konulmasından ibarettir.

Yirmisekizinci madde gerekçesi : Bu maddede yapılan değişiklik ile, kurum bütçesinin, bütün İktisadi Devlet Teşekkülleri sistemine uygun olarak, Yönetim Kurulunun tasdiki ile yürürlüğe girmesi sağlanmıştır.

Otuzbirinci madde gerekçesi : Maddenin son fıkrasında yapılan değişiklik ile, radyo ve televizyonlardan alınacak yıllık ruhsat ücretlerinin belirtilmesidir. Radyo ve televizyon ruhsat ücretleri Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle tesbit edilecektir.

Otuzüçüncü madde gerekçesi : Maddenin eski şeklinde bulunan, «Bu kanundaki özel hükümler saklı kalmak kaydı ile» ibaresi yerine, 359 sayılı Kanunun yedi yıllık uygulamasından edinilen tecrübeye göre, her hangi bir tedahüle meydan vermiyecek açıklıkta. «Bu kanundaki özel hükümlerle düzenlenen hususlar dışında kalan konularda» ibaresi konulmuştur. Kurumun, bu istisna dışında İktisadi Devlet Teşekküllerine uygulanan genel hükümlere tabi bulunması, başka bir deyimle kurumun İktisadi Devlet Teşekkülü statüsünün bu istisnalar dışında muhafaza edilmesi maddesi öngörülmüştür. Kurumun, yapmakta olduğu görevden doğan ve diğer İktisadi Devlet Teşekküllerinden ayrılık arz eden nitelikleri, istisnai hükümlerinin varlığını ve bu istisnai hükümlerinin açık olarak belirtilmesini zorunlu kılmaktadır.

Maddede, ilgili Bakanlık olarak, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı yerine, Başbakanlık gösterilmiştir.

Otuzdördüncü madde gerekçesi : Kurum yüksek denetleme kurulunun denetimine tabidir. Yüksek Denetleme Kurulu kendi mevzuatına göre İktisadi Devlet Teşekküllerindeki denetimini, idari, malî ve teknik konularda yapmaktadır. Yayın hizmetlerinin denetimi dışarda bırakılmıştır. Maddenin eski şeklinde bu husus tasrih edilmemiş ve sadece kurumun yüksek denetleme kurulunun denetimine tabi bulunduğu belirtilmiştir.

İkinci fıkrada Turizm ve Tanıtma Bakanı yerine Başbakanlık konulmuştur.

Maddeye eklenen üçüncü fıkrada, uzun zamandan beri üzerinde durulan ve Yüksek Denetleme Kurulunun TRT için verdiği yıllık raporlarda bir çözüm tarzına bağlanması temenni olunan bir konunun düzenlenmesi öngörülmektedir.

Yüksek Denetleme Kurulu raporlarında, Kurumun bazı işlemleri hakkında temenni olunan «teftiş ve tahkik» konusu, bu teftiş ve tahkiki yapacak bir mercinin bulunmaması veya bu konunun çeşitli Danıştay kararları ile çerçevelenmiş olması nedeniyle gerçekleştirilmemekte ve bu kurum yönünden türlü eleştirilere yol açmakta idi.

Tasarı, bu konuya, Anayasa ile öngörülen «tarafsızlık» ilkesi de göz önünde bulundurulacak bir çözüm yolu getirmektedir. Buna göre Yüksek Denetleme Kurulunun teftiş ve tahkiki görevi görüldüğü konunun araştırılması ve kesin bir sonuca bağlanması, Başbakanın talebi üzerine Maliye Teftiş Kurulunca yapılacak ve rapor sonuçları gerektiğinde Başbakan tarafından adalet mercilerine gönderilecektir.

Kırkıncı madde gerekçesi : Bu maddeye getirilen en önemli değişiklik, kurum içinden Yönetim Kuruluna getirilecek personelin durumlarıdır. Kurumda belirli bir görev ve özellikle yürütme görevi almış olanların Yönetim Kuruluna seçilmeleri halinde eski kadroları ile ilişkilerinin devam etmesi bu madde ile önlenmiş bulunmaktadır. Hem memur hem de âmir olmak gibi bir durum, ortadan kaldırılarak idarenin birliği ilkesi korunmuştur. Ancak bu şekilde Yönetim Kuruluna seçilenlerin personel haklarının saklı kalacağı da, bir hukuk ilkesi olarak muhafaza edilmiştir.

Ayrıca kurum personelinin, kurum dışında ve eğitim kurumlarında görev alabilmeleri kuralı muhafaza edilmiş ve buna izin vermek, Yönetim Kurulunun yetkisi içinde görülmüştür.

Kırkyedinci madde gerekçesi : Kurumun bu kanunla kendisine verilen görevlerini yerine getirmesinde gerekli olacak tanzimi tasarrufları yapması, eskiden olduğu gibi muhafaza edilmiştir. Hizmeti yürütebilmek için yapılması ve uygulanmaya konulması gereken yönetmelikler. Genel Müdürlükçe hazırlanacak ve Yönetim Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacaktır.

47 nci maddenin eski şeklinde, personele tanınan haklar, bu maddede muhafaza edilmiştir. Ayrıca, kurum hizmetlerinin gereği olarak, sözleşme ile personel istihdamı öngörülmüştür. Bu husus, aynı gerekçe ile, bütün dünya radyo ve televizyon idarelerinde mevcut uygulamaya benzer bir personel istihdamını mümkün kılmaktadır. Sözleşmeli personel istihdamı, 47 nci maddenin eski şeklinde de mevcuttur. Maddenin yeni şeklinde konuya açıklık getirilmiştir. İstisna akdi ile istihdam, kurum dışı sanatçı ve program yapımcılarını kapsamaktadır.

İkinci madde gerekçesi : Tasarının ikinci maddesi ile 359 sayılı Kanununun 42 nci maddesinin iki fıkrası eklenmiştir. Maddeye yapılan ekler, 359 sayılı Kanununun 7 yıllık uygulamasında karşılaşılan güçlüklerin ortadan kaldırılması amacıyla yönelmiştir.

a) Eklenen birinci fıkra ile, kurumun dışarıdan ithal edeceği radyo ve televizyon işletme malzemeleri gümrük vergi, resim ve harçlarından muaf tutulmaktadır. Memleketimizde, radyo televizyon kurma ve işletme tekeli TRT ye verilmiş bulunduğundan, bu çeşit malzemeyi ithal etme yetkisine sahip tek Devlet kuruluşu TRT dir. Kurum, kamu görevi yapan bir yayın organıdır.

b) Maddeye eklenen ikinci fıkra ile, kurumun televizyonda yayımlanmak üzere dışarıdan getireceği filmlerin 2/11551 sayılı ve 19 . 7 . 1939 tarihli Nizamnameye tabi olmaması hususu kabul edilmiştir. Kurumca ithal edilecek filmlerin yayından önce sansüre tabi tutulması, modern habercilik ve yayıncılıkla bağdaşmayacağı gibi nizamnamenin öngördüğü çeşitli formaliteler, süratle gösterilmesi gereken filmlerin, tamamen aktüalitesi kaybolduktan sonra kurumun eline geçmesi sonucunu doğurmaktadır. Bu husus esasen ilgili maddelerce de kabul edilmiş ve haber filmleri için istisnai işlemler yapılması gereği kabul edilmiştir. Ancak, sadece konulu filmler için öngörülen ve televizyon hiç dikkate alınmadan hazırlanmış bulunan çok eski tarihli bir Nizamnamenin TV filmlerine uygulanması, kurumun TV yayınlarına gereği gibi yerine getirmesine engel teşkil etmektedir. Filmler, yayından önce, yayın ilkelerine uygunluğu bakımından kurumca denetimden geçirildiğinden, sansürece yasaklanabilecek bir filmin gösterilmesi esasen söz konusu olamayacaktır.

Üçüncü madde gerekçesi : Tasarının üçüncü maddesi ile, 359 sayılı Kanuna dört ek madde ilâve olunmuştur.

Ek madde 1 in gerekçesi : 359 sayılı Kanuna ilâve olunan birinci ek madde ile, bu tasarı ile kendisine özel görev verilen TRT Seçim Kurulunun kuruluş ve çalışma esasları düzenlenmiştir.

Gerek Yönetim Kurulu üyeliklerine yapılacak seçim işlemlerini kolaylaştırmak ve gerekse, seçimi, tarafsız bir kurula yaptırmak ve böylece Anayasanın öngördüğü tarafsızlığı sağlamak amacı ile TRT Seçim Kurulunun teşkil edilmesi zaruri görülmüştür. Kurul, Anayasa Mahkemesi Başkanının Başkanlığında Devletin tarafsız temel kuruluşlarının başkan, rektör, genel sekreter ve genel müdürlerinden meydana gelmekte ve bütün işlemleri kurumsal olarak düzenlenmektedir.

TRT Seçim Kurulu, ayrıca Genel Müdürün Bakanlar Kurulu tarafından görevden alınması halinde görüş bildirmekle de görevlendirilmiştir.

Kurul, Anayasanın 121 nci maddesinde TRT Kurumunun yönetim organlarında da tarafsızlığın sağlanmasını öngören hükmün gerçekleşmesi için kurulmuş temel organlardan biridir.

Ek madde 2 nin gerekçesi : İkinci ek madde, esasen halen kurum içinde bulunan ve bir yönetmelik ile çalışmalarını düzenleyen koordinasyon kurulunu kanuni bir kuruluş haline getirmektedir. Kurul, kurum idaresinin rasyonel ve süratli ve koordineli çalışmasını sağlayacak ve böylece idaredeki etkinliği sağlayacaktır.

Ek madde 3 ün gerekçesi : 359 sayılı Kanuna eklenen 4 ncü madde kuruma halen uygulanmakta olan 1327 sayılı Kanunun ek geçici 10 ncü maddesine bâzı istisnalar getirmektedir. Kurumun hizmet özelliğinden doğan ve uygulanması zorunlu görülen istisnalar maddede ayrı ayrı belirtilmiştir. Yayın görevinin gerektirdiği nitelikte elemanın kurumda görevlendirilmesi, yayın görevinin kesintisiz olarak yürütülmesi bu istisna hükümlerinin varlığını zorunlu kılmaktadır.

Ek madde 4 ün gerekçesi : Kütle haberleşme ve eğitim araçlarının başında radyo ve televizyon idareleri gelmektedir. Madde, radyo ve televizyonun bu niteliğini 275 sayılı Kanun yönünden düzenlemektedir.

Geçici madde 1. 2. 3 : Tasarıya eklenen geçici maddeler kanunun yürürlüğe girmesinden sonra geçici nitelikteki süreli işleri ve yapılacak işlemleri belirten düzenleyici nitelikteki maddelerdir.

58 No. lu (TRT) Geçici Komisyonu raporu

Millet Meclisi

58 No. lu (TRT) Geçici Komisyonu

2 . 12 . 1971

Esas No. : 1/537

Karar No. : 2

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

«24 . 12 . 1963 tarih ve 359 sayılı Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna ek ve geçici ek maddeler ilâvesi hakkındaki kanun tasarısı»; Sayın Devlet Bakanı Mehmet Özgüneş ve ilgili öteki Bakanlık temsilcilerinin de katılmasıyla görüşülmüş; aşağıda gerekçeleri belirtilen değişiklikler yapılmış ve kabul edilen metin ilişikte sunulmuştur.

GEREKÇE

Birinci madde — Komisyonumuzda tasarı metninin birinci maddesi maksadı ifade bakımından yetersiz bulunmuş ve hemen hemen aynı unsurlar muhafaza edilerek metin yeniden yazılmıştır.

İkinci madde — Sevk edilen metin eksik ve redaksiyon bakımından yeniden yazılmayı gerektiren nitelikte bulunmuş ve bu sebeple madde Anayasanın 121 nci maddesinde yapılan değişikliklere paralel şekilde yeniden düzenlenmiş ve Kurumun geçen yedi yıllık uygulaması sırasında ortaya çıkan sakıncaları önlemeye mâtuflar tedbirler alınmıştır.

Maddenin birinci bölümünün yazılmasında görev ve yayın esaslarının ayrı ayrı ve açıkça görülmesine dikkat edilmiştir.

Bunun dışında maddenin görevle ilgili kısmında ifade düzeltmeleri yapılmış, bu arada milletlerarası radyo - televizyon kuruluşları ve yabancı radyo - televizyon kurumları ile ilişkileri düzenleme konusunda eski kanunda mevcut önemli bir hüküm tasarı metnine «d» fıkrası olarak eklenmiştir. Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun yayın esasları tesbit edilirken, idarenin değişen ve gelişen şartlar içinde kanunlara uygun ve kanunları açıklayıcı yeni esaslar da koyabilmesi için metinde yer alan esasların «Başka esaslar» olduğu belirtilmiştir.

Komisyonumuz, Devlet elindeki tek kütle haberleşme aracı olan TRT nin Anayasada öngörülen tarafsızlık statüsü içerisinden ancak Anayasanın meşru sınırları çerçevesinde kalan görüş ve düşüncelere karşı tarafsız olabileceği noktasından hareketle bütün faaliyetlerinde ve yayınlarında TRT nin Anayasanın özüne ve sözüne tümüyle bağlı kalması gerektiğini tescil etmiştir.

İnsan haklarına dayanan millî, demokratik, lâik ve sosyal Cumhuriyetle Türk Devletinin ülkesi ve milletiyle bütünlüğüne bağlılık fikrinin güclendirilmesi gereği açıkça belirtilmiştir. Atatürk devrimlerinin Türk toplumunun çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmasını öngören dünya görüşünü yerleştirmek ve geliştirmek, öte yandan millî güvenlik ile genel ahlâkın gereklerini ve millî geleneklere gözetmek ilkelere TRT nin yayın ilkeleri arasında önemli yer verilmiştir.

Millî kültür ve eğitime yardımcı görevi bulunan TRT nin bu konulardaki yayınlarında Türk millî eğitiminin temel görüş, amaç ve ilkelerine uyması tabii bulunarak bu husus yayın esasları arasında açıklıkla belirtilmiştir.

Haberlerin toplanması, seçilmesi ve yayınlanmasında tarafsızlık, doğruluk ve çabukluk ilkelere uyulması yanında bunların kamu oyuna iletilmesinde çağdaş habercilik teknik ve metodlarından yararlanılması da öngörülmüştür. Komisyonumuz haber ve yorumların birbirinden açıkça ayrılması ve gerek haberlerde gerekse yorumlarda kaynağın belirtilmesini hizmetin en iyi şekilde değerlendirilmesi bakımından gerekli bulunarak maddeye bu hususta hüküm koymuştur. TRT, yorumlarında, yorumcuların adlarını belirtecek ve Anayasa hükümlerine aykırı olmayan karşıt görüşleri dengeli olarak yansıatacaktır.

Maddenin son fıkrası Devletin dış ilişkileri ile ilgili 18 nci madde hükmü ile Seçim kanunlarındaki hükümleri, getirilen esasların istisnası olarak saklı tutmuştur.

Üçüncü madde — Üçüncü maddede yapılan değişiklik şekil yönünden olmuş, Kurum organlarının yönetim, seçim ve danışma organları şeklinde ikiye ayrılmasından vazgeçilmiş, madde buna göre yazılmıştır.

Dördüncü madde — Yönetim Kurulunun kuruluş şeklini, üyelerinin hangi çevrelerden geleceğini ve seçim esaslarını düzenleyen dördüncü madde yeniden yazılmıştır. Genel Müdür kurulda üye olarak bırakılmış, bunun yanında kurum bünyesinden Yönetim Kuruluna üç üye alınmasının sakıncalı olduğu düşünülerek sadece bir üyenin varlığı yeterli görülmüştür. Bu üye kurumda ilk dört derece kadrolarında çalışanlar tarafından kendi aralarından seçilecek üç aday içinden, TRT Seçim Kurulunca seçilecektir. Böylece seçim mekanizmasındaki genel prensibin bozulmayacağı düşünülmüştür.

Bunun yanında, üniversitelerden gelecek üyeler için tasarının bir ayırım yaptığı, sadece Üniversiteler Kanununa tabi üniversitelerden üye alınmasını öngördüğü, bunun yüksek bilim kuruluşları arasında tercih anlamına gelebileceği düşünülerek «Üniversiteler Kanununa tabi üniversiteler» kaydı kaldırılmış yönetim kurulu üyeliği için kaynak genişletilmiştir. Bu arada üniversitelerden seçilmesi düşünülen üyelerin sayısı artırılmış, hukuk, ekonomi veya siyasal bilimler dallarında öğretim yapanlar ifadesi iki kısımda mütalâa edilerek yönetim kuruluna bir hukukçu, bir de

iktisatçı veya siyasi bilimci öğretim üyesinin girmesi sağlanmıştır. Madde metnindeki fikir ve ilim terimleri, yukarı fıkralarda belirtilen bilim dallarından bazı üyelerin de göz önünde tutularak daha belirli alanlarda üye seçilmesini sağlamak amacıyla sınırlandırılmıştır. Üniversite organları bu fıkraya munhasır olmak üzere üniversiteler dışından da maddede belirtilen özelliklere uygun adaylar seçebileceklerdir.

Komisyonumuz maddede öngörülen üyelerden üçü için «hükümet temsilcisi» ibaresini uygun bulmamış bunun yerine «Bakanlar Kurulu kararnamesi ile atanacak üç üye» ibaresini amaca daha uygun görmüştür. Bu arada Hükümetçe atanacak üyelerden birinin mutlaka millî eğitim kesiminden gelmesi bunun da millî eğitimin felsefesi, politikası ve yönetiminde üstün hizmet ve ihtisas ile tanınmış kişilerden olması, hizmetin eğitimle ilgisi dolayısıyla gerekli bulunmuş ilgili fıkraya buna göre düzenlenmiştir.

Beşinci madde — Maddenin metninde genellikle redaksiyon düzeltmeleri yapılarak yönetim kuruluna verilen görevlerin uygulamada her hangi bir tartışmaya meydan vermeyecek açıklıkla belirtilmesi öngörülmüştür. Bu arada maddenin girişine yönetim kurulunun kurumun «yüksek karar ve yönetim organı» olduğunu belirten bir ibare eklenmiştir.

Altıncı madde — Maddede yapılan değişiklikler tasarıda sevk edilen esasların daha açıklıkla belirtilmesinden ibaret kalmıştır.

Dokuzuncu madde — Bu maddede özellikle, tarafsız bir kamu tüzel kişisi olan TRT nin Genel Müdürünün görevden uzaklaştırılma esasları üzerinde durulmuştur. Maddede Genel Müdürün, açıklanan durumlar meydana geldiğinde sadece Başbakan tarafından görevden alınması isteme hali yeterli görülünerek üçüncü fıkrada öngörülen hallerin meydana geldiğine kanaat getiren, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grupu bulunan siyasi partilerden birinin de, yazılı olarak, TRT Seçim Kuruluna başvurabilmesi uygun görülmüştür. TRT Seçim Kurulunun kararının olumlu olması halinde TRT Genel Müdürü Bakanlar Kurulu kararnamesiyle görevinden mutlaka alınacaktır. Yeni, Genel Müdürün değiştirilmesi için TRT Seçim Kurulunun bu hususta olumlu görüş bildirmesi lâzım ve kâfi görülmüştür.

Maddenin ikinci bendinde Genel Müdür veya yardımcısı olabilmek için aranacak nitelikler, 440 sayılı Kanunun bu kanuna tabi kuruluşların genel müdür yardımcıları için aradığı niteliklere uygun şekilde yeniden yazılmıştır. Komisyonumuz hizmetin özelliğini dikkate alarak eski kanunda da bulunan, genel müdür yardımcılarından birinin yüksek elektrik veya elektronik mühendisleri arasından atanması kaydını yeni bir fıkraya halinde metne ilâve etmiştir.

Onuncu madde — Geniş halk kütlelerinin TRT yayınları ile ilgili düşünce ve dileklerinin daha iyi tesbiti amacıyla Genel Danışma Kurulu hakkındaki maddeye bazı kuruluşlar eklenmiştir. Bu arada ilgi ve yetkisi göz önünde bulundurularak Devlet Plânlama Teşkilâtı metinden çıkarılmıştır. Bu hususta adı geçen teşkilâtın bir iera dairesi vasfında bulunmadığı dikkat nazarına alınmıştır.

Onaltıncı madde — Anayasanın 26 ncı maddesinde öngörülen esaslara cevap verileceği düşüncesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinde grupu bulunan siyasi partilere, kuvvet oranlarına göre radyo ve televizyonlardan yararlanma imkânı tanımak istendiği bu maddenin gerekçesinde belirtilmiştir.

Ancak, TRT esas siyasi parti faaliyetlerine yakından ve geniş ölçüde ilgi göstermekte; siyasi parti ileri gelenlerinin memleket meseleleriyle ilgili demeçlerini tarafsızlık ve hakkaniyet ölçülerinde yayınlanmakta olduğundan, seçim zamanlarındaki faydalanma şekil ve şartları da Seçim kanunlarında ayrıca düzenlendiğinden, Komisyonumuz maddede öngörülen düzenlemeyi gerekli bulmuyarak, bu maddeyi tasarıdan çıkarmıştır.

Onsekizinci madde — Devletin dış ilişkileriyle ilgili bütün yayınlarda, TRT nin, Dışişleri Bakanlığının bildireceği esasları göz önünde bulundurması gerektiği, yeni metinde eski 18 ncı maddeye göre daha açık şekilde teyidedilmiştir.

Madde metninde dış politika deyimini yerine daha geniş ve zamanımız gelişme ve gereklerine daha uygun olan dış ilişkiler deyimini kullanılmıştır. Günümüzün teknik imkânlarının artması do-

layışıyle radyo ve televizyon yayınlarının yurt dışından kolaylıkla dinlenmesi imkân dâhiline girdiğinden metinde yayın kelimesi, haber, yorum ve diğer programları kapsıyacak bir genişlikte kullanılmıştır.

Maddede Devletin dış ilişkileri ile ilgili yayınlar konusunda TRT tarafından göz önüne alınacak esasların yalnız dışişleri tarafından bildirileceği, ayrıca, Devletin dış ilişkileriyle ilgili yorumların, TRT nin kendi adına yorum yapamıyacağı ilkesinden istisna edilmiş olduğu belirtilmiştir.

Yirmidördüncü madde — Bu maddede, Kurumun 1 milyar liraya çıkarılan sermayesinin Bakanlar Kurulu kararıyla bir misline kadar artırılabilmesi kaydı getirilmiştir.

Ayrıca, (b) fıkrasındaki «Geçici birinci madde» ibaresinin iltibasa yol açacağı düşünülerek, fıkra, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki ödenmiş sermaye şeklinde düzeltilmiştir.

Öteyandan, maddeye eklenen (c) fıkrası ile sermayenin kaynakları arasına bu kanunun 25 nci maddesi ve diğer kanunlar uyarınca yapılacak ayırmalardan sonra kalacak bakiyeler de eklenmiştir.

Yirmibeşinci madde — Hükümet tasarısında bu maddenin değiştirilmesi istenmemiştir. Ancak, yapılan değişikliklerin bu maddenin de değişmesini zaruri kıldığı görülmüş, bu görüşe Hükümet de iştirak ederek aynı istikamette yeni bir metin getirmiş ve bu metin kabul edilmiştir.

Yirmiyedinci madde — Maddenin birinci ve ikinci fıkralarında Kuruma genel bütçeden ödenmesi öngörülen miktarların, yatırım ve finansman programlarının hazırlanması sırasında, Başbakanlık, Maliye Bakanlığı ve Kurum tarafından birlikte tesbiti uygun görülmüş ve maddeye bu hususu sağlayıcı bir fıkra eklenmiştir.

Yirmisekizinci madde — Genel yatırım politikasının düzenlenmesinden görevli oluşu dikkate alınarak, Devlet Plânlama Teşkilâtının görüşünün alınması fikri maddeye eklenmiştir.

Otuzbirinci madde — Anayasanın 61 nci maddesi, vergi, resim ve harçların aşağı ve yukarı hadlerinin kanunla belirtileceğini öngörmüş bulunduğundan; maddeye, bu hükme uygunluk sağlanması bakımından, radyo ruhsat karşılıklarıyla ilgili tarifede yer alacak miktarların asgari ve azami sınırlarını belirten kayıtlar konulmuştur.

Otuzüçüncü madde — Bu madde Hükümet tasarısındaki şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Otuzdördüncü madde — Madde metnindeki «gerekli gördüğü takdirde» ifadesi yerine, «gerekliğinde» ifadesinin kullanılması daha uygun bulunmuştur.

Kırkaltıncı madde — Hükümet tasarısının birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları prensiple-riyle kabul edilerek yeniden düzenlenmiştir.

Tasarıdaki ikinci fıkra Yönetim Kurulu üyeliğine seçilecek Kurum personelinin özlük hakları ve bu görevden ayrılmasından sonraki hukukî durumunu tesbit eden iki fıkra şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Genel müdürün, genel müdür yardımcılarının dışındaki personeli, ataması, görevden alması ve görev yerlerini değiştirmesi hususlarının Genel Müdürlükçe hazırlanıp Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşecek Kurum Personel Yönetmeliğinde düzenleneceği son fıkrada belirtilmiştir.

Kırkyedinci madde — Tasarının 47 nci maddesi ile Ek 3 nci maddesi birleştirilmiş ve Kurum personelinin ilgilendiren konular bu madde içinde düzenlenmiştir.

TRT personeline, 359 ve 1327 sayılı kanunlarla daha önce tanınmış olan imkânlar genel hatlarıyla bu maddede korunmuştur. Ancak, 1327 sayılı Kanunun Ek geçici 10 ncu maddesinde TRT personeline verilmesi öngörülen, iş gücü, iş riski ve teminindeki güçlük zamlarının verilmemesi kaydıyla, 359 sayılı Kanunun 47 nci maddesiyle hükme bağlanan ve halen uygulanmakta olan tazminatın miktarları bürüt aylığın yüzde altmış ile sınırlandırılmıştır. Bu konunun, görevin hizmetin bütünlüğü içindeki önemi dikkate alınarak bir yönetmelikle tesbiti de öngörülmüştür.

TRT hizmetlerinin özelliği ve sürekliliği dikkate alınarak, personele Devletin diğer personeli için öngörülen sürelerin iki katına kadar fazla çalışma yaptırılabilmesi ve ödenecek saat ücretinin Devletin diğer personeli için tanınan miktarlara bağlı kalacağı maddede belirtilmiştir.

359 sayılı Kanununun 47 nci maddesi ve 1327 sayılı Kanunun beşinci maddesi, Kurumun sözleşmeli personel çalıştırmasına imkân vermektedir. Komisyonumuz, maddenin sözleşmeli personel çalıştırma imkânının sadece daimî kadro ile yaptırılmıyan veya daimî kadro ile yaptırılmasında sakınca bulunan işler için kullanılmasını uygun görerek, maddeyi bu maksada paralel şekilde yeniden düzenlemiştir.

Sözleşme kapsamına istisna akdi de girdiğinden, tasarının istisna akdi ile ilgili fıkrası metinden çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve ikinci maddesi — Bu maddenin, TRT Kurumu için hizmetin özelliğini dikkate alarak getirdiği muafiyetin sınırları genişletilmiştir.

İkinci fıkrada yapılan değişiklikle de, uzun metrajlı filimler dışında kalan filimlerin genellikle haber hizmetleriyle ilgili bulunduğu ve bunların zamanında Kurumun eline geçmemesinin hizmetin değerini düşünme yanında kanunla Kuruma verilen çabuk haber verme görevinin yerine getirilmemesi gibi bir durum yaratacağı düşünülerek, uzun metrajlı filimler dışındaki filimlerin «Filimlerin ve film senaryolarının kontrolüne dair Nizamname» hükümlerine tabi olmadan Kuruma verilmesi sağlanmak istenmiştir.

Ek Madde 1. — Kurumun Anayasanın 121 nci maddesine uygun şekilde tarafsız bir kamu tüzel kişisi olarak çalışabilmesi için Yönetim Kurulu üyelerinin bu tarafsızlığı sağlayacak bir seçim kurulunca seçilmeleri gerektiği tasarının gerekçesinde belirtilmektedir.

Komisyonumuz bu gerekçeyi göz önünde tutarak, Hükümet tasarısında öngörülen Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkanı, Maliye ve Kültür Bakanlıkları müsteşarlarının kurulda bulunmasını sakıncalı görmüştür.

Öte yandan TRT Seçim Kurulu Genel Müdürün görevinden alınması yolunda, Başbakanın veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde grup bulunan siyasi partilerin istemlerini görüşerek bir karara bağlamakla görevlidir. Başbakanın TRT Genel Müdürü hakkındaki talebini maiyetindeki memurlara değerlendirtip hükme bağlatmasının yaratacağı sakıncalar göz önünde bulundurulacak ve siyasi partilerin iddialarını yürütme organında görev almış kişilere incelemenin idarenin tarafsızlığı konusunda yersiz tartışmalara yol açabileceği dikkat nazarına alınarak; bu görevliler maddeden çıkarılmıştır. Bu arada üniversitelerin kanun metninde üslen tercih edilmeleri yerine aralarında seçim yapılması ve sayılarının üçe indirilmesi uygun görülmüştür. Bu görev sahiplerinin TRT Seçim Kurulu toplantılarına bizzat veya kanuni vekilleriyle katılmalarının sağlanması maddede şart koşulmuştur.

Ek Madde 2. — Koordinasyon Kurulu tasarıda daha ziyade icraî bir organ niteliğinde düşünülmüştür. Komisyonumuz bu nitelikteki bir organın varlığını sakıncalı bulmakla birlikte, Kurum hizmetlerinde bir koordinasyonu da zaruri görmüştür. Bu düşünce ile Koordinasyon Kurulunun Genel Müdüre yardımcı bir organ olarak kurulması ve çalışma esaslarının kurumun en yüksek yönetim ve karar organınca hazırlanacak bir yönetmelikle tesbit edilmesinin yerinde olacağı anlaşıldığından, maddeye bu maksadı sağlayıcı açıklık kazandırılmıştır.

Ek Madde 3. — Tasarıdaki Ek Madde üç 47 nci madde ile birleştirilmiştir.

Bunun yerine kurum yayınlarının ilgili bakanlıklarla koordinasyonunu sağlayıcı bir madde metni yazılmış ve sunulmuştur.

Bu metinde, kurum yayınlarının büyük bir kısmının Millî Eğitim Bakanlığı ile ilgili olduğu dikkate alınmış, okul içi ve hal eğitimi konularını kapsıyan programların Millî Eğitim Bakanlığı ile kurum tarafından birlikte düzenlenmesi esası getirilmektedir.

Ayrıca, kurum yayınlarının Kültür Bakanlığı ile ilgili programlarının genel plânlamasında Kültür Bakanlığının; diğer bakanlıklarla ilgili programlarının genel plânlamasında da bu bakanlıkların görüşünün alınması esası getirilmektedir.

Ek Madde 4. — Bu madde tasarıdaki şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Ek Geçici Madde 1. — Maddedeki «Kayyum Heyeti» ibaresi yerine «Geçici Yönetim Kurulu» ibaresinin kullanılması ile, Kültür Bakanlığı Müsteşarı yerine de Hacettepe Üniversitesi Rektörü-

nün Kurul üyesi olarak görevlendirilmesinin, genel olarak tasarıda öngörülen sistem yönünden uygun görülerek, madde bu şekilde yeniden yazılmıştır.

Ek Geçici Madde 2. — Yukarıdaki maddelerde Hükümet temsilcisi yerine «Hükümetçe atanacak üye» denilmesinin daha uygun olacağı düşünülmüş ve buna göre değişiklikler yapılmış olduğundan, bu maddede de aynı değişiklik yapılmıştır.

Ek Geçici Madde 3. — Tasarının bu maddesi sadece genel hukuk prensiplerinin bir gereği olarak «Bu kanuna aykırı düşmeyen hükümleri» ibaresi eklenmek suretiyle kabul edilmiştir.

Ek Geçici Madde 4. — Bu madde redaksiyona tabi tutulmuştur.

Ek Geçici Madde 5. — Bu madde tasarıda mevcut değildi Komisyonunda yapılan açıklamalar ve kurumun yeni oluşu dolayısıyla Kuruma böyle bir imkânın tanınması ve bunun da geçici bir süreyi kapsaması yerinde bulunarak bu madde metne eklenmiştir.

Komisyonumuz dördüncü maddeyi aynen kabul etmiştir.

Keza Komisyonumuz yine beşinci maddeyi de aynen kabul etmiştir.

Komisyonumuz tasarının önemini dikkate alarak Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle tasarıyı Yüksek Başkanlığa saygıyla sunmuştur.

58 No. lu Geçici Komisyon Başkanı Afyon Karahisar R. Çerçel İmzada bulunamadı Bursa Söz hakkım mahfuzdur K. Önadım	Sözcü Niğde N. Kodamanoğlu Denizli F. Avcı Ek madde 1 e muhalifim	Kâtip Erzurum Söz hakkım mahfuzdur R. Danışman Elâzığ S. Güldoğan (İmzada bulunamadı)	Ankara E. Paksüt Erzurum S. Aras (İmzada bulunamadı)
Erzurum S. Erverdi (İmzada bulunamadı)	Gaziantep Söz hakkım saklıdır Ş. Çamakoğlu	İzmir Söz hakkım mahfuzdur N. Kürşad	Kocaeli Söz hakkım mahfuzdur S. Yahşi
Kocaeli V. Engiz	Konya Söz hakkım mahfuzdur Y. Öztuna	Manisa M. Erten	Manisa S. Gümüşpala
Muğla Muhalefet Şerhim eklidir A. Buldanlı	Niğde M. Ocakcıoğlu	Ordu A. Topaloğlu	Sakarya Söz hakkım mahfuzdur Y. Bir
	Sivas E. Kangal İmzada bulunamadı	Zonguldak Kevni Nedimoğlu	

TRT Kanun Tasarısını görüşmek maksadı ile kurulan Geçici Komisyon Başkanlığına

Bu tasarıya muhalefet şerhlerimi aşağıya çıkarıyorum. Rapora dercini saygı ile arz ederim.

Muğla Milletvekili
Ahmet Buldanlı

Muhalefet Şerhi

Madde 9. — 1 in (ç) fıkrasında zikredilen Genel Müdürün işten alınmalarını icabettiren hâdisede, bunun Başbakanın talebi üzerine TRT Seçim Kuruluna bildirilmesi özerkliğin başka bir tarikle tekrarından ibaret bir husus ihtiva etmektedir. Yani Devlet memurunun tâyinindeki usulle işten alınabileceğini âmir hükme ve prensibe aykırıdır.

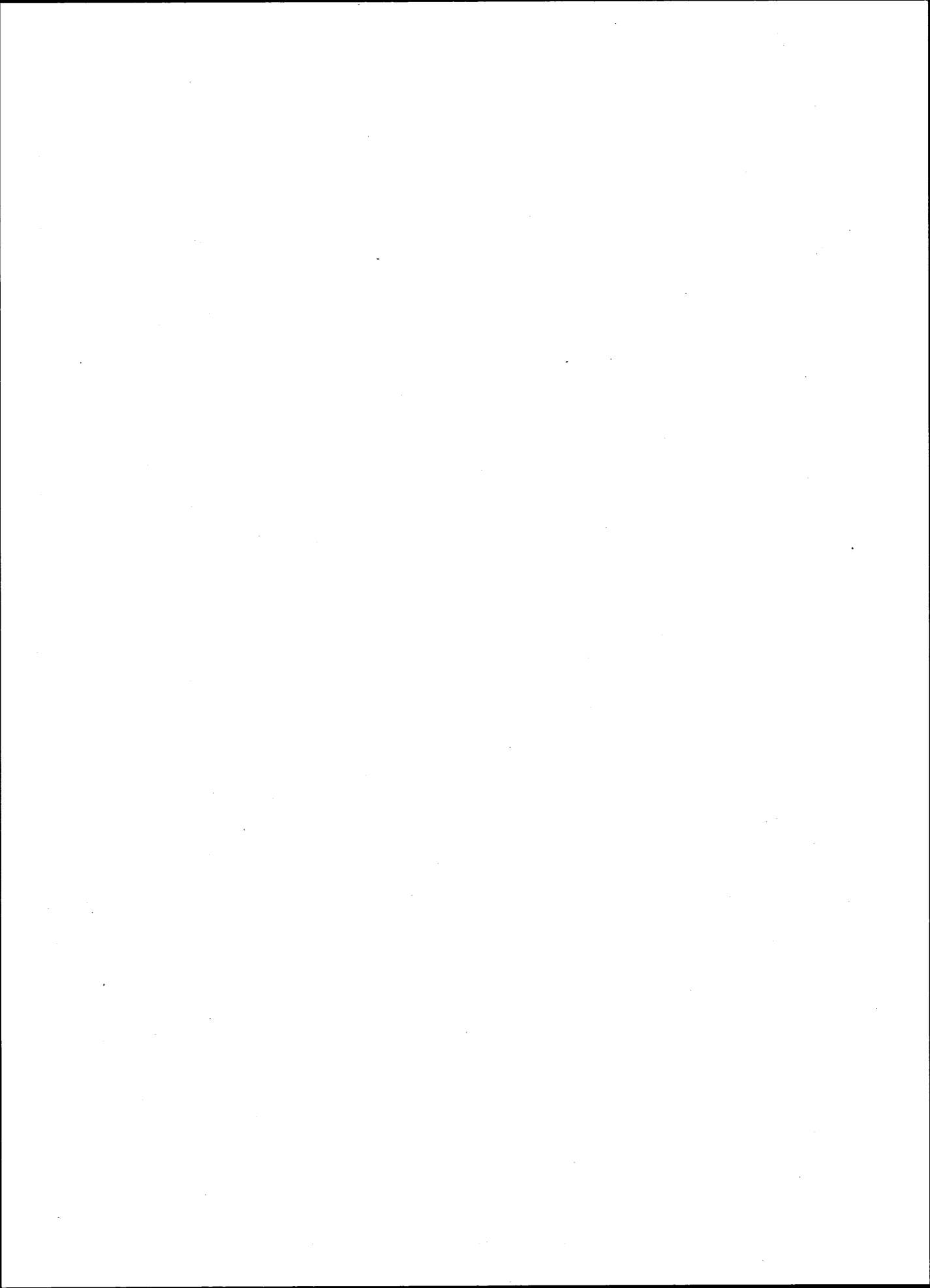
Aynı muamelenin Parlâmentoda grubu bulunan partilere de imkân tanınması, TRT Genel Müdürünün devamlı olarak siyasi otoritenin baskısı altında tutulmasına sebeb olacaktır. Bu bakımdan bu fıkranın maddeden çıkarılması gerekmektedir. Anlattığım esbabı mucûbe ile bu maddeye muhalifim.

Ek Madde I - TRT. Seçim Kurulu aşağıdaki şekilde kurulur. (Matlabı altındaki I, II, IV nci maddelerde gösterilen, Yargıtay, Danıştay ve Askerî Yargıtay başkanlarının bu heyete ithaline şu sebeple muhalifim.

a) Bu 3 muhterem zat adli ve idari kaza organlarının başlarıdır. Bu kişilerin şu veya bu sebeple siyasi mahiyet arz eden bir heyette vazife almaları doğru değildir.

b) Esasen yapacakları seçim sonunda veya ifa ettikleri vazifeden mümbais vukubulacak ihtilâflarda idari ihtilâfta Danıştay Başkanı, adli ihtilâfta Yargıtay Başkanı muhatabolacak, bu sebeple hem muhaldir ve hem de karar organı olacaktır. Bu da hem hukuka ve hem de teamüle aykırı olacaktır.

Binaenaleyh bu 3 zatın Seçim Kurulundan çıkarılması iktiza edecektir.



HÜKÜMETİN TEKLİFİ

24 . 12 . 1963 tarih ve 359 sayılı Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna ek ve geçici maddeler ilâvesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 359 sayılı Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Kanununun 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 16, 18, 24, 27, 28, 31, 33, 34, 46 ve 47 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Kuruluş :

Madde 1. — Tarafsız bir kamu tüzel kişisi olarak Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu kurulmuştur.

Kurumun kısaltılmış adı «TRT», merkezi Ankara'dadır.

Görev ve yayın esasları :

Madde 2. — I - Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun görevleri :

a) Radyo ve televizyon postaları ile yurt içine ve yurt dışına radyo ve televizyon yayınları yapmak,

b) Devlet adına yurdun gerekli yerlerinde radyo ve televizyon istasyonları kurmak, mevcut olanları işletmek, geliştirmek ve genişletmek,

c) Bu amaçla, gerektiği takdirde, kendi tesislerinde kullanılacak alet ve cihazlar üzerinde araştırmalar yapmak bunları kısmen veya tamamen imal etmek ve bunun için gerekli testleri kurmaktır.

II - Kurum bu görevlerini yerine getirirken ;

A) Yayınlarının :

a) Doğru haber verici, eğitici, öğretici, kültür ve eğitime yardımcı, eğlendirici yeterli ve doğru,

b) Başta, Anayasanın 11 ve 121 nci maddeleri ile öngörülen ilkeler olmak üzere, Anayasaya, kanunlara, genel ahlâk ve lâiklik ilkelerine, ulusal gelenek ve göreneklere uygun,

c) Anayasanın öngördüğü Cumhuriyetin niteliklerini ve demokratik düzeni benimsetici ve bu görüş, ilke ve niteliklere uygun düşünce ve davranış tarzını geliştirici,

d) Türk toplumunun çağdaş uygarlık düzeyine erişmesi amacını güden Atatürk devrimlerini ve bu devrimlerin getirdiği dünya görüşü ile yaşama tarzını yerleştirici ve geliştirici nitelikte olmasını,

B) Haberlerin verilmesinde ve seçilmesinde doğruluk, tarafsızlık, çabukluk ve çağdaş haber-cilik ilkelerine bağlı kalınmasını,

C) Haberlerle yorumların birbirinden açık olarak ayrılmasını ve siyasi nitelikte olan yorumlarda karşıt fikirlerin dengeli olarak verilmesini,

D) Seçim kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydı ile tam bir tarafsızlık içinde halka hizmet edilmesini, sağlamakla yükümlüdür.

18 nci madde hükümleri saklıdır.

Kurumun organları :

Madde 3. — Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun organları,

I - Yönetim organları ;

A) Yönetim kurulu,

B) Genel müdür,

C) Koordinasyon kurulu,

II - Seçim ve danışma organları ;

A) TRT seçim kurulu,

58 No. LU (TRT) GEÇİCİ KOMİSYONU DEĞİŞTİRİŞİ

24 . 12 . 1963 tarih ve 359 sayılı Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna ek ve ek geçici maddeler ilâvesi hakkında kanun

MADDE 1. — 359 sayılı Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu Kanununun 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 18, 24, 25, 27, 28, 31, 33, 34, 46 ve 47 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Kuruluş

Madde 1. — Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu adıyla, tarafsız bir kamu tüzel kişisi kurulmuştur. Kurumun kısa adı TRT dir. Merkezi Ankara'dadır.

Görev ve yayın esasları :

Madde 2. — Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun görevleri şunlardır :

a) Radyo ve Televizyon postaları ile yurt içine ve yurt dışına radyo ve televizyon yayınları yapmak,

b) Devlet adına yurdun çeşitli yerlerinde radyo ve televizyon istasyonları ve tesisleri kurmak ve işletmek, bunları genişletmek ve geliştirmek,

c) Bu amaçla, gerektiğinde, kendi tesislerinde kullanılacak alet ve cihazlar ile ilgili araştırmalar yapmak veya yaptırmak; bunları kısmen veya tamamen imal etmek ve bunun için gerekli tesisleri kurmak,

d) Bu kanunda gösterilen esaslar içerisinde, milletlerarası radyo - televizyon kuruluşları ve yabancı radyo - televizyon kurumları ile ilişkileri düzenlemek.

Yayın esasları :

Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun başlıca yayın esasları şunlardır :

Her çeşit çalışma ve yayın faaliyetlerinde Anayasanın özüne ve sözüne bütünü ile bağlı olmak;

İnsan haklarına dayanan, millî, demokratik, lâik ve sosyal Cumhuriyete; Türk Devletinin ülkesi ve milleti ile bütünlüğüne bağlılığı güçlendirmek;

Atatürk devrimlerinin, Türk toplumunun çağdaş uygarlık düzeyine erişmesini öngören dünya görüşünü yerleştirmek ve geliştirmek;

Millî güvenlik ile genel ahlâkın gereklerini ve millî gelenekleri gözetmek;

Millî kültür ve eğitime yardımcılık görevinde, Türk millî eğitiminin temel görüş, amaç ve ilkelere uymak;

Haberlerin toplanması, seçilmesi ve yayınlanmasında tarafsızlık, doğruluk ve çabukluk ilkeleri ile çağdaş habercilik teknik ve metotlarına bağlı olmak;

Haber ve yorumları birbirinden açıkça ayırmak ve kaynaklarını belirtmek;

Yorumlarda, Anayasa ilkelerine aykırı olmayan karşıt görüşlere dengeli şekilde yer vermek.

18 nci madde hükmü ile seçim kanunlarındaki hükümler saklıdır.

Kurumun organları :

Madde 3. — Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun organları şunlardır :

Yönetim Kurulu,

Genel Müdür,

Koordinasyon Kurulu,

TRT Seçim Kurulu,

Genel Danışma Kurulu,

Siyasi Yayınlar Hakem Kurulu.

(Hükümetin Teklifi)

- B) Genel danışma kurulu,
- C) Özel ve geçici danışma kurulları,
- D) Siyasi yayınlar hakem kuruludur.

Yönetim kurulu :

Madde 4. — Yönetim kurulu;

1. Genel müdür,
2. Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile atanacak üç hükümet temsilcisi,
3. Üniversiteler Kanununa tabi üniversitelerin;
 - a) Hukuk, İktisat ve Siyasal Bilgiler fakülteleri öğretim üyelerinden bir temsilci,
 - b) Elektrik, elektronik ve haberleşme tekniği okutan fakülteler öğretim üyelerinden bir temsilci,
4. Türk edebiyatı ve basınında ve fikir ve ilim alanında yüksek hizmetleri görülmüş bir temsilci,
5. Güzel sanatlar alanında yüksek hizmet ve eserleri görülmüş bir temsilci,
6. Üç kurum temsilcisinden kurulur,

II - Birinci bendin 3, 4, 5, 6, fıkralarında belirtilen Yönetim Kurulu üyeleri, TRT Seçim Kurulu tarafından;

A) Birinci bendin 3 a ve 3 b fıkralarında öngörülen temsilciler, adı geçen fakülteler profesörler kurullarının kendi aralarından ve her fakülte için ayrı ayrı gösterecekleri ikişer öğretim üyesi aday arasından,

B) Birinci bendin dördüncü fıkrasında öngörülen temsilci Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Profesörler Kurulunun göstereceği iki, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Profesörler Kurulunun göstereceği iki, Ankara, İstanbul ve İzmir Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurullarının gösterecekleri birer aday arasından,

C) Birinci bendin beşinci fıkrasında öngörülen temsilci, Devlet konservatuvarları öğretim kurulları, İstanbul Belediye Konservatuvarı Batı ve Türk Müziği bölümleri öğretmenleri, Devlet Tiyatrosu sanatçıları, Devlet Opera ve Balesi sanatçıları ve Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası sanatçılarından seçecekleri birer aday arasından,

D) Birinci bendin altıncı fıkrasında öngörülen üç kurum temsilcisi, TRT Koordinasyon Kurulunun, TRT Kurumunda en az üç yıldan beri çalışmakta olan kadrolu personeli ile daha önce kurumda, en az beş yıl çalışmış personel arasından idare, yayın ve teknik bölümleri temsilen seçeceği ikişer aday arasından,

Seçilirler.

TRT Seçim Kurulu tarafından seçilecek üç Kurum temsilcisinin, yayın, idare ve teknik bölümlerini ayrı ayrı temsil etmeleri gerekir.

III - İkinci bentte belirtilen önseçici kurullar, adaylarını TRT Genel Müdürlüğüne yazılı çağrı yazılı çağrıdan itibaren en geç 15 gün içerisinde seçerek Kuruma bildirirler. Böylece toplanan aday listeleri TRT Genel Müdürlüğüne TRT Seçim Kurulu Başkanlığına iletilir.

TRT Seçim Kurulu ve Önseçim kurulları, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanırlar. Seçimlere katılan üyelerin salt çoğunluğunun gizli oyu ile yaparlar.

IV - Birinci bendin 3, 4, 5 ve 6 ncı fıkralarında yazılı Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Bu üyeler görevlerinden ancak, özürsüz olarak üst üste üç yönetim kurulu toplantısına katılmamaları ya da kanuni bir engelin ortaya çıkması halinde TRT Seçim Kurulunun kararı ile uzaklaştırılabilirler. Bakanlar Kurulu nca atanan Hükümet temsilcileri atanmalarındaki usulle değiştirilebilirler.

Yönetim Kurulu üyeliği süresi sona ermeden, üyeliğin boşalması halinde aynı usullere göre seçilecek üye, eskisinin görev süresini tamamlar. Yeniden seçilmek mümkündür.

Yönetim Kurulu :

Madde 4. — Yönetim Kurulu aşağıdaki şekilde kurulur :

1. Genel Müdür,
 2. Biri, Türk Millî Eğitiminde üstün hizmet ve ihtisası ile tanınmış kimselerden olmak üzere, Bakanlar Kurulu kararnamesiyle atanacak üç üye,
 3. Üniversitelerin akademik konularda karar vermeye yetkili en yüksek kurullarının biri hukuk, diğeri ekonomi veya siyasal bilim dallarında kendi üniversitelerinde görevli öğretim üyelerinden, her üniversite için seçecekleri ikişer aday arasından TRT Seçim Kurulunca biri hukuk, diğeri ekonomi veya siyasal bilim dallarından olmak üzere seçilecek iki öğretim üyesi,
 4. Üniversitelerin Akademik konularda karar vermeye yetkili en yüksek kurullarının elektrik, elektronik ve haberleşme tekniği dallarında, kendi üniversitelerinde öğretim yapmakla görevli üyelerinden seçecekleri birer aday arasından TRT Seçim Kurulunca seçilecek bir öğretim üyesi,
 5. Üniversitelerin akademik konularda karar vermeye yetkili en yüksek kurullarınca edebiyat, Türk tarihi, sosyoloji, psikoloji, felsefe veya basın ve yayın dallarından herhangi birisinde yüksek hizmet veya eserleri görülenler arasından her üniversite için seçilecek birer aday ile; Ankara, İstanbul ve İzmir'de sarı basın kartı sahibi üyesi en çok olan gazeteciler dernekleri yönetim, denetim ve disiplin organlarının birlikte kendi cemiyetleri adına seçecekleri birer aday arasından, TRT Seçim Kurulunca seçilecek iki üye,
 6. Devlet Konservatuvarları öğretim kurulları, İstanbul Belediyesi Konservatuarı Batı ve Türk Müziği bölümü öğretmenleri, Devlet Tiyatrosu sanatçıları ve Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası sanatçıları tarafından her kuruluş adına seçilecek, sanat alanında yüksek hizmet veya eserleri görülmüş birer aday arasından, TRT Seçim Kurulunca seçilecek bir üye,
 7. Kurumun, ilk dört derece, kadrolarında çalışan personelinin kendi aralarından seçeceği üç aday içinden; TRT Seçim Kurulunca seçilecek bir üye.
- Bu maddenin üç, dört beş ve altıncı fıkralarında belirtilen önseçici kurullar, adaylarını, TRT Genel Müdürlüğünün ilgili kuruluslara yazıyla başvurmasından itibaren en geç onbeş gün içerisinde Kuruma bildirirler. Toplanan aday listeleri ile adayların kimliklerine ilişkin bilgi ve belgeler TRT Genel Müdürlüğünce TRT Seçim Kurulu Başkanlığına iletilir.
- Önseçim kurulları üye tam sayılarının salt çoğunluğuyla toplanır, seçimler gizli oyla ve katılan üyelerin çoğunluğu ile yapılır.
- Hükümetçe seçilen üyeler dışındaki yönetim kurulu üyelerinin görev süreleri üç yıldır. Bu üyeler ancak özürsüz olarak üstüste üç yönetim kurulu toplantısına katılmamaları, ya da kanuni bir engelin ortaya çıkması halinde TRT Seçim Kurulunun kararıyle görevlerinden uzaklaştırılırlar. Hükümetçe seçilen üyeler, atanmalarındaki usulle değiştirilebilirler.
- Sürenin sona ermesinden önce boşalan üyeliğe aynı usulle seçilecek, üye eskisinin görev süresini tamamlar.
- Yeniden seçilmek mümkündür. Yönetim Kurulu üyeliğine seçilenlerin siyasi partilerle ilişkileri, seçildikleri tarihten itibaren kesilir.
- Yönetim Kurulunun çalışma esasları bir yönetmelikle düzenlenir.

(Hükümetin Teklifi)

V - Yönetim Kurulu üyelerinin, seçildikleri tarihten en az bir yıl öncesine kadar bir siyasi partinin üyesi olmaması gereklidir.

VI - Yönetim Kurulunun çalışma esasları bir yönetmelikle tesbit olunur.

Yönetim kurulunun görevleri :

Madde 5. — Yönetim Kurulunun görevleri :

1. Genel Müdürlükçe hazırlanacak kanun, tüzük, yönetmelik, diğer mevzuat tasarıları hakkında karar vermek,
2. Genel Müdür yardımcılarının, Genel Müdürün önerisi üzerine atanması, görev yerlerinin değiştirilmesi hakkında karar vermek,
3. Genel Müdürlükçe hazırlanan kurum bütçesini, bilanço, kâr ve zarar hesaplarını görüşerek kabul etmek,
4. Alım, satım yönetmeliğinde gösterilecek miktarlardaki alım, satım, yatırım ve kiralamalar hakkında karar vermek,
5. Bu kanunun öngördüğü ilkelere göre hazırlanacak program plânlamasını görüşerek kabul etmek,
6. Danışma Kurulunun yayın ve yayın ilkeleri ile ilgili olarak temenni niteliğinde alacağı kararları görüşerek olduğu gibi veya değiştirerek kabul yahut reddetmek,
7. Genel Müdürlükçe gerekli görülerek Yönetim Kuruluna getirilecek konular hakkında karar vermek,,
8. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunca hazırlanan yıllık ve ara raporlarını inceleyip, bunlara verilecek cevapları hazırlamak,
9. Bu kanunda ayrıntılı olarak belirtilen başkaca görevleri yerine getirmektir.

Yönetim Kurulu toplantıları :

Madde 6. — Yönetim Kurulu toplantı ve karar oranı üye tamsayısının salt çoğunluğudur.

Genel Müdür Yönetim Kurulu Başkanıdır. Yönetim Kurulu ilk toplantısında Başkan yardımcısını seçer.

Kurulun toplantıları ayda ikiden az olamaz.

Genel Müdür ve yardımcıları :

Madde 9. — I - Genel Müdür Bakanlar Kurulu kararnamesi ile atanır.

Kurum, Genel Müdür tarafından temsil olunur ve yönetilir.

Genel Müdür atanmasındaki usulle ;

a) TRT nin, Anayasanın ve bu kanunun öngördüğü esaslara aykırı yayın yaptığı ve tarafsızlık ilkesinden uzaklaştığı,

b) Görevi ile ilgili olarak ağır hizmet kusuru işlediği,

c) Millî güvenliğin, kamu düzeninin ve devletin dış güvenliğinin bunu açıkça gerekli kılması,

ç) Devlet memurluğu niteliklerini yitirmesi,

Hallerinde Başbakanın TRT Seçim Kuruluna yapacağı başvurma ve bu kurulun olumlu görüşünü bildirmesi üzerine Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile görevinden uzaklaştırılabilir.

II - Genel Müdür yardımcıları, Genel Müdürün önerisi üzerine Yönetim Kurulu kararı ile atanırlar. Görevlerinden uzaklaştırılmaları aynı usulle olur.

III - Genel Müdür ve yardımcısı olabilmek için :

a) Yüksek öğrenim yapmış olmak,

b) Atanma tarihinden itibaren en az bir yıl öncesine kadar bir siyasi parti üyesi olmamak,

(58 No. lu (TRT) Geçici Komisyonu değişikliği)

Yönetim Kurulunun Görevleri :

Madde 5. — Kurumun yüksek karar ve yönetim organı olan Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır :

- Genel Müdürlükçe hazırlanacak yönetmelik tasarıları hakkında karar vermek,
- Genel Müdürün teklifi üzerine, Genel Müdür Yardımcılarının atanmaları, görevden alınmaları veya görev yerlerinin değiştirilmesi hakkında karar vermek,
- Genel Müdürlükçe hazırlanacak kurum bütçesini ve kadrolarını karara bağlamak,
- Genel Müdürlükçe hazırlanacak bilançoyu, kâr ve zarar hesaplarını kabul veya reddetmek,
- Alım - satım yönetmeliğinde gösterilecek miktarlardaki alım, satım, yatırım ve kiralamalar hakkında karar vermek,
- Bu kanunda belirtilen ilkelere göre plânlanan genel program tasarısını karara bağlamak,
- Danışma Kurulunun görüş ve dileklerini değerlendirerek, alınması gerekli tedbirleri tesbit etmek,
- Genel Müdürlükçe gerekli görülecek konularda prensip kararları almak,
- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunca hazırlanan yıllık ve ara raporlarını inceliyerek gereğini yapmak,
- Kurumla ilgili ve başka mercie bırakılmamış konularda karar almak,
- Bu kanunda belirtilen başkaca görevleri yerine getirmek.

Yönetim Kurulu Toplantıları :

Madde 6. — Yönetim Kurulunun toplantı ve karar yeter sayısı, üye tam sayısının salt çoğunluğudur.

Genel Müdür veya vekili Yönetim Kurulunun Başkanıdır.

Yönetim Kurulu ilk toplantısında bir Başkan Yardımcısı seçer. Yönetim Kurulu, ayda en az iki defa toplanır.

Genel Müdür ve Yardımcıları :

Madde 9. — Genel Müdür, Bakanlar Kurulu kararnamesi ile atanır.

Kurum, Genel Müdür tarafından temsil olunur ve yönetilir.

Genel Müdür :

TRT'nin, Anayasanın ve bu kanunun öngördüğü esaslara aykırı yayın yaptığı ve tarafsızlık ilkesinden uzaklaştığı,

Görevi ile ilgili olarak ağır bir hizmet kusuru işlediği,

Millî güvenliğini, kamu düzeninin ve Devletin dış güvenliğinin açıkça gerekli kaldığı,

Devlet memurluğu niteliklerini yitirdiği hallerde;

Başbakanın veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde grupu bulunan siyasi partilerden birinin yazılı olarak TRT Seçim Kuruluna başvurması ve bu kurulun olumlu görüşünü bildirmesi halinde, Bakanlar Kurulu kararnamesi ile görevinden uzaklaştırılır.

Genel Müdür ve yardımcısı olabilmek için gerekli şartlar şunlardır :

Yüksek öğrenim yapmış olmak,

Bu görevleri yerine getirebilecek ehliyet, bilgi ve tecrübe sahibi olmak,

Devlet memuru olmaya kanuni engeli bulunmamak.

c) Devlet memuru olmaya kanuni engeli bulunmamak, Gereklidir.

Danışma kurulları :

Madde 10. — I - Genel Danışma Kurulu :

Genel Danışma Kurulunun görevi, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun radyo ve televizyon yayımları hakkında kamuoyunun düşünce ve dileklerini tesbit etmek, aksettirmek ve sonuçlarını TRT Yönetim Kuruluna bildirmektir.

Genel Danışma Kurulu, aşağıdaki şekilde meydana gelir :

1. Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunda grupu bulunan siyasi partilerin, biri milletvekili ve biri de Cumhuriyet Senatosu üyesi olmak üzere, parti grupları tarafından seçilecek ikişer temsilci,

2. En çok üyesi bulunan işçi ve işveren konfederasyonlarınca seçilecek ikişer temsilci,

3. Ankara, İstanbul ve İzmir Gazeteciler Cemiyetlerince ayrı ayrı seçilecek birer temsilci,

4. Ankara Devlet ve İstanbul Belediye Konservatuarlarınca seçilecek birer temsilci,

5. Cumhurbaşkanlığı Filarmoni Orkestrasınca seçilecek bir temsilci,

6. Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünce seçilecek birer temsilci,

7. İçişleri, Milli Eğitim, Sağlık ve Sosyal Yardım, Çalışma, Köy İşleri, Gençlik ve Spor, Kültür Bakanlıklarınca seçilecek birer temsilci,

8. Diyanet İşleri Başkanlığı temsilcisi,

9. Kızılay Genel Müdürlüğü temsilcisi,

10. Türk Dil Kurumu temsilcisi,

11. Türk Tarih Kurumu temsilcisi,

12. Devlet Plânlama Teşkilâtı temsilcisi,

13. Halkevleri temsilcisi,

Danışma Kurulu, Genel Müdürün çağırısı üzerine yılda en az iki kere toplanır.

Kurulun çalışma usulleri, toplantı yeri, kurul üyelerinin yolluk ve huzur hakları kurumca hazırlanacak bir yönetmelikte gösterilir.

Danışma Kurul toplantılarına kurum temsilcileri oy hakkı olmaksızın katılabilirler.

Kurulun kararları istisari nitelikte olup, kurum, program ve yayın plânlamasında bu kararları göz önünde bulundurur.

II - Özel ve geçici danışma kurulları :

Yönetim Kurulu, Genel Müdürlüğün önerisi üzerine radyo ve televizyon yayınlarıyla ilgili uzmanlık konularında danışmak üzere özel ve geçici danışma kurulları kurabilir.

Siyasi partilerin yayınları :

Madde 16. — I - Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunda grupu bulunan siyasi partiler Ankara Radyo ve Televizyonundan faydalanma hakkına sahiptirler.

Radyo ve televizyonda siyasi partilere ayrılacak saatlerin süreleri, siyasi partilerin Meclislerde temsil oranı göz önünde bulundurularak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca her yıl Kasım ayı içerisinde tesbit edilerek kuruma bildirilir.

Siyasi partilere ayrılacak süre ayda, radyoda âzami yirmi asgari beş, televizyonda âzami on, asgari beş dakikadır.

Kurum, kendisine bildirilen yayın süreleri ile bağlı kalmak kaydı ile yayının gün ve saatini tesbit etmeye yetkilidir.

(58 No. lu (TRT) Geçici Komisyonu değiştirmesi)

Genel Müdür Yardımcılarından birinin yüksek elektrik veya yüksek elektronik mühendisi olması şarttır.

Genel Danışma Kurulu :

Madde 10. — Genel Danışma Kurulunun görevi, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun radyo ve televizyon yayınları hakkında kamuoyunun düşünce ve dileklerini tesbit etmek ve sonuçlarını TRT Yönetim Kuruluna bildirmektir.

Genel Danışma Kurulu aşağıdaki şekilde kurulur :

Türkiye Büyük Millet Meclisinde grupu bulunan siyasi partilerden birer temsilci, İçişleri, Millî Eğitim, Sağlık ve Sosyal Yardım, Tarım, Ulaştırma, Köy İşleri, Gençlik ve Spor, ve Kültür bakanlıklarınca seçilecek birer temsilci,

Diyanet İşleri Başkanlığı temsilcisi,

Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü ve Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüne seçilecek birer temsilci,

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası temsilcisi,

Ankara, İstanbul, İzmir ve Devlet ve Belediye konservatuvarlarınca seçilecek birer temsilci,

Ankara, İstanbul ve İzmir'de en çok sarı basın kartı sahibi üyesi bulunan gazeteci derneklerinden ayrı ayrı seçilecek birer temsilci,

Türkiye Ziraat Odaları Birliğince seçilecek bir temsilci,

Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Dernekleri Konfederasyonunca seçilecek bir temsilci,

Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğince seçilecek bir temsilci,

En çok üyesi bulunan işçi ve işveren konfederasyonlarınca seçilecek bir temsilci,

Türk Dil Kurumu Temsilcisi,

Türk Tarih Kurumu Temsilcisi,

Türkiye Kızılay Derneęi Temsilcisi,

Halkevleri Temsilcisi.

Danışma Kurulu, Genel Müdürün çağırısı üzerine yılda en az iki kere toplanır.

Kurulun çalışma usulleri, Kurumca hazırlanacak bir yönetmelikte gösterilir.

(Hükümetin Teklifi)

Siyasi partilere ayrılan saatlerde yapılacak konuşmalar, yayın gününden en az üç gün önce, Kurumca, banda veya filime alınır. Kurum, siyasi partiler tarafından hazırlanacak konuşmalarda kanuna ve bu kanunun 2 nci maddesinin ikinci bendinde belirtilen ilkelere aykırılık tesbit ederse, aykırı görülen kısımları konuşma metninden çıkarabilir. Bu çıkarma işlemine karşı siyasi partilerin Siyasi Yayınlar Hakem Kuruluna itiraz hakları vardır. Kurulun bu konuda vereceği karar kesindir.

Siyasi partilerin, Ankara Radyo ve Televizyonda yapacakları konuşmalardan dolayı Kurum hiçbir sorumluluk taşımaz.

Seçim yasakları süresince bu fıkra hükmü uygulanmaz.

II. - Siyasi partilerin seçimler sırasında radyolardan faydalanma şekil ve şartları Seçim kanunlarında belirtilmiş olan esaslara bağlıdır.

Devletin dış ilişkileriyle ilgili yayınlar :

Madde 18. — Kurumun, Devletin dış ilişkileriyle ilgili yayınlarındaki program, haber ve yorumlar Dışişleri Bakanlığınca TRT Kurumuna zaman zaman bildirilecek esaslar göz önünde tutularak yapılır.

Dışişleri Bakanlığı kendi bünyesi içinde Millî Güvenlik Kurulunun bu konuda alacağı tavsiye kararını da göz önünde bulundurarak, belirli Devlet örgüt temsilcilerinin katılacağı, bu işle görevlendirilecek bir büro kurabilir. Kurum, bu büro ile işbirliği yapacak bir irtibat bürosu teşkiline yetkilidir.

Sermaye :

Madde 24. — Kurumun itibari sermayesi 1 000 000 000 liradır. Bakanlar Kurulu Kararname ile bu sermaye üçte ikiye kadar artırılabilir.

Bu sermayenin kaynakları şunlardır :

a) Bu kanunun geçici 1 nci maddesi gereğince Kuruma geçecek her çeşit değerlerin rayiç tutarı,

b) Genel Bütçeden yapılacak aktarmalar.

Bütçe yardımı :

Madde 27. — 26 nci maddeye göre karşılan amayan işletme açığı her yıl sonunda bu amaçla Başbakanlık Bütçesine konulacak ödenekten Kuruma ödenir.

Radyo ve Televizyonla yapılacak okul, halk eğitimi ve yurt dışı yayınlarının gerektirdiği tesis ve işletme giderleri karşılığı Genel Bütçeden ödenir.

(58 No. lu (TRT) Geçici Komisyonu değişikliği)

Devletin dış ilişkileri ile ilgili yayınlar :

Madde 18. — Kurum, Devletin dış ilişkileri ile ilgili yayınlarda Dışişleri Bakanlığınca uygun görülecek zamanlarda, TRT Kurumuna bildirilecek esasları ve Bakanlığın, yorumlarda kaynak belirtilip belirtilmiyeceği konusundaki görüşünü göz önünde tutar.

Sermaye :

Madde 24. — Kurumun itibari sermayesi bir milyar liradır.

Bakanlar Kurulu kararıyla bu sermaye bir misline kadar artırılabilir.

Bu sermayenin kaynakları şunlardır :

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki ödenmiş sermaye,

Genel bütçeden sermayeye mahsuben yapılacak ödemeler,

Yıllık kârlardan bu kanunun 25 nci maddesi ve diğer kanunlar uyarınca ayrımlar yapıldıktan sonra kalacak bakiyeler.

Kârın dağıtım ve yedek akçe :

Madde 25. — Ödenmiş sermayenin yüzde yirmibeşine ulaşınca kadar yıllık kârın yüzde onu yedek akçe olarak ayrılır.

Yıllık kârdan kalanının yüzde onu da; itibari sermayenin yüzde onuna varıncaya kadar olağanüstü yedek akçe olarak ayrılır. Zararlar yedek akçeden karşılanır.

Biriken kârlar, bilânço, kâr ve zarar hesaplarının Yönetim Kurulunca onaylanmasını müteakip özel ihtiyatlar hesabına naklonulur. 468 sayılı Kanun gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan denetim sonucu Resmî Gazetede yayımlandıktan sonra bu karar gerektiriyorsa hesaplarda düzeltme yapılabilir.

Bütçe yardımı :

Madde 27. — 26 nci maddeye göre karşılanamayan işletme açığı her yıl sonunda bu amaçla Başbakanlık Bütçesine konulacak ödenekten kuruma ödenir.

Radyo ve Televizyonla yapılacak, okul, halk eğitimi ve yurt dışı yayımlarının gerektirdiği tesis ve işletme giderleri karşılığı Genel Bütçeden ödenir.

Yatırım programı ve bütçenin hazırlanması :

Madde 28. — Kurumun yıllık yatırım, finansman ve işletme programları ile yıllık bütçesi, Genel Müdürlükçe hazırlanır, Maliye Bakanlığının görüşü sorulduktan sonra Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir.

Tarife ve ruhsatlıyeler :

Madde 31. — Kurum ve ortaklarının yapacağı iş ve hizmetler karşılığında alınacak ücretler, alıcı ve verici radyo ve televizyon cihazlarından alınacak ruhsatname karşılıkları tarifelerle belli edilir. İş ve hizmetin özelliği bakımından tarifeye bağlanamayacak hususlarda, kurum, özel sözleşmeler yapmaya ve ücretler tesbitine yetkilidir.

Tarifeler ve ücretler Genel Müdürlükçe belli edilir ve Yönetim Kurulunca onaylandıktan sonra uygulanır.

Ruhsatname karşılıkları ile ilgili tarifeler Yönetim Kurulunca kabul edildikten sonra Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile yürürlüğe girer.

Uygulanacak genel hükümler :

Madde 33. — Bu kanundaki özel hükümler ile düzenlenen hususlar dışında kalan konularda kurum hakkında İktisadi Devlet Teşekküllerine uygulanan genel hükümler uygulanır. Bu hükümlerin uygulanmasında ilgili Bakanlık Başbakanlıktır.

Yüksek Denetleme Kurulunun denetimi :

Madde 34. — Kurum, idari, malî ve teknik konularda Yüksek Denetleme Kurulunun denetimi altındadır.

Başbakan, Kurumla ilgili olarak belli bir hususun incelenmesini Yüksek Denetleme Kurulundan isteyebilir.

Yüksek Denetleme Kurulunun, «Yıllık» ve «Ara» raporlarında Kurumun; idari, malî ve teknik işlemleri ile ilgili olarak bazı konuların teftiş ve tahkiki, temenni bulunduğu takdirde, Başbakanın tensibiyle Maliye Teftiş Kurulunca yapılır. Başbakanlık gerekli gördüğü takdirde rapor sonuçlarını adalet mercilerine sevk eder.

Personel ile ilgili hükümler :

Madde 46. — Kurumun sürekli kadrolarındaki görevlilerinin üniversite ve yüksek okullarda öğretim üyeliği, öğretim üyeliği yardımcılığı ve öğretim görevliliği yahut her türlü okul ve öğretim ve eğitim kurumlarında ve kurslarda öğretmenlik yapmalarına, Yönetim Kurulu kararıyle izin verilebilir. Bu görevlilerin, Yönetim Kurulu kararıyle Kurumun ortaklıklarında görevlendirilmeleri de mümkündür.

Yönetim Kurulu üyeliğine seçilen Kurum mensupları almakta oldukları derece ve kademe ile bir Yönetim Kurulu Üyeliği kadrosuna geçirilirler. Kendilerine bu kadronun maaş ve tazminatı ile Yönetim Kurulu üyeliği için öngörülen tazminat ödenir. Bu görev sona erdiğinde, bu suretle

(58 No. lu (TRT) Geçici Komisyonu değişikliği)

Bir ve ikinci fıkralar gereğince Kuruma genel bütçeden ödenecek miktar Yatırım ve Finansman programlarının hazırlanması sırasında Başbakanlık, Maliye Bakanlığı ve Kurumca birlikte tesbit edilir.

Yatırım program ve bütçenin hazırlanması :

Madde 28. — Kurumun işletme programları, yıllık yatırım ve finansman programı ve yıllık bütçesi Yönetim Kurulu kararıyla kesinleşir.

Kurumun yıllık yatırım ve finansman konusunda, Yönetim Kurulu kararından önce, Devlet Plânlama Teşkilâtı ile Maliye Bakanlığı görüşünün alınması gereklidir.

Tarife ve ruhsatlılar :

Madde 31. — Kurum ve ortaklarının yapacağı iş ve hizmetler karşılığında alınacak ücretler ile, alıcı ve verici radyo ve televizyon cihazlarından alınacak ruhsatname karşılıkları, tarifelerle belli edilir. İş ve hizmetin özelliği bakımından tarifeye bağlanamıyacak hususlarda, özel sözleşmeler yapmaya ve ücretler tesbitine Kurum yetkilidir.

Tarifeler ve ücretler Genel Müdürlükçe belli edilir ve Yönetim Kurulunca onaylanıp yayımlandıktan sonra uygulanır.

Ruhsatname karşılıklarıyla ilgili tarife, konutlardaki radyolar için yılda en az 10, en çok 100, televizyonlar için yılda en az 100, en çok 500 lira, bunun dışında kalan yerlerdeki alıcılar için ise, yukarıda belirtilen miktarların beş katını geçmemek kaydıyla, Yönetim Kurulunca kabul edildikten sonra Bakanlar Kurulu kararname ile yürürlüğe girer.

Uygulanacak genel hükümler :

Madde 33. — Bu kanundaki özel hükümler ile düzenlenen hususlar dışında kalan konularda Kurum hakkında iktisadi Devlet Teşekküllerine uygulanan genel hükümler uygulanır. Bu hükümlerin uygulanmasında ilgili Bakanlık Başbakanlıktır.

Yüksek Denetleme Kurulunun denetimi :

Madde 34. — Kurum idari, malî ve teknik konularda Yüksek Denetleme Kurulunun denetimi altındadır. Başbakan, kurumla ilgili olarak belli bir hususun incelenmesini Yüksek Denetleme Kurulundan istiyebilir. Yüksek Denetleme Kurulunun, «yıllık» ve «ara» raporlarında kurumun idari, malî ve teknik işlemleri ile ilgili olarak bazı konuların teftiş ve tahkiki, temenni olduğu takdirde, Başbakanın tensibiyle Maliye Teftiş Kurulunca yapılır.

Başbakanlık gerektiğinde rapor sonuçlarını adalet mercilerine sevk eder.

Personelle ilgili hükümler :

Madde 46. — Kurumun sürekli kadrolarında çalışanların üniversite ve yüksek okullarda öğretim üyesi veya yardımcısı olarak görev almalarına, her derecedeki resmî öğretim kurumlarında öğretmenlik yapmalarına, esas görevlerini aksatmamak şartıyla Genel Müdürün teklifi üzerine Yönetim Kurulunca izin verilebilir. Bu görevlilerin, Yönetim Kurulu kararıyla Kurumun ortaklıklarında görevlendirilmeleri de mümkündür.

Kurum görevlilerinin görevleri dışında Kuruma bağlı radyo ve televizyon postalarında yapacakları yayımlar ile Kurum içerisinde verecekleri dersler için kendilerine yayım ve ders başına ödenecek ücretlerin azami haddi Genel Müdürün teklifi üzerine Yönetim Kurulunca bir yönetmelikle tesbit edilir.

(Hükümetin Teklifi)

üst dereceye atanan memurlar için bu derece ve kadrolar kazanılmış hak sayılmaz. Bunların atandıkları üst kadrolarda geçirdikleri her yıl bir kademe ilerlemesi ve her üç yıl bir derece yükseltilmesine esas olacak şekilde değerlendirilir.

Kurumun Yönetim Kurulu üyeleri ile görevlilerinin Kurumdaki görevleri dışında Kuruma bağlı radyo veya televizyon postalarından yapacakları yayınlar ile, Kurum içerisinde verecekleri dersler için kendilerine yayın ve ders başına ödenecek ücretler, Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek âzami miktarları aşamaz.

Kurumun Yönetim Kurulu üyeleri, Siyasi Yayınlar Hakem Kurulu üyeleri ile her çeşit görevlileri, görevlerinin yerine getirilmesi sırasında öğrendikleri sırları saklamakla yükümlüdürler.

Yönetmelikler :

Madde 47. — I - Kurumun, bu kanuna uygun olarak hizmetini yapabilmesi için gerekli yönetmelikler Genel Müdürlükçe hazırlanarak, Yönetim Kurulu kararı ile yürürlüğe konulur.

II - Kurumun kadroları Yönetim Kurulunca düzenlenir.

Kurum personeli, bu kanunda özel hükümlerle düzenlenen hususlar dışında, iktisadi Devlet Teşekkülleri personeline uygulanan genel hükümlere tâbidir.

Kurum personeline ödenecek tazminat miktarları Yönetim Kurulunca düzenlenecek yönetmelikte gösterilir.

III - Kurum, sözleşme ile personel çalıştırabilir. Sözleşmeli personelin istihdam şekilleri, sözleşme esasları ve ödenecek âzami ve asgari ücretler, Genel Müdürlükçe hazırlanıp, Yönetim Kurulunca onanacak bir yönetmelikte belirtilir.

IV - Yönetim Kurulunca kabul edilecek, TRT personeli dışından sağlanacak fayda ve hizmetler ile ilgili esaslar gereğince, radyo ve televizyon yayın ve yayına ilişkin görevlerinde Kurum Borçlar Kanununun istisna akdi hükümlerine göre personel çalıştırabilir.

MADDE 2. — 359 sayılı Kanunun 42 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Kurumun ithal edeceği radyo ve televizyon verici ve stüdyo cihazları ile işletme malzemeleri, her türlü gümrük, vergi, resim ve harcıdan muaftır.

Kurumun dışarıdan getireceği her türlü televizyon filimleri hakkında 2/11551 sayı ve 19 Temmuz 1939 tarihli, «Filimlerin ve film senaryolarının kontrolüne dair nizamname» hükümleri uygulanmaz.

MADDE 3. — 359 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

(58 No. lu (TRT) Geçici Komisyonu değişikliği)

Yönetim Kurulu üyeliğine seçilen kurum personelinin özlük hakları saklı kalmak şartıyla göreviyle ilgisi bu süre için kesilir.

Yönetim Kurulu üyeliğine yeniden seçilemeyen veya istifa eden kurum personelinin, iktisabettiği derece ve kademeye eşit bir kadroya tâyini yapılır.

Kurumun genel müdür yardımcıları dışında kalan personelinin atanma, yer değiştirme ve görevden alınma işlemleri genel müdür tarafından yapılır. Bu işlemlerle ilgili esaslar Personel Yönetmeliği ile düzenlenir.

Kurumun Personel Yönetmeliği genel müdürlükçe hazırlanır ve Yönetim Kurulunun kabulü ile yürürlüğe girer.

Kurumun Yönetim Kurulu üyeleri, Siyasi Yayınlar Hakem Kurulu üyeleri ile her çeşit görevleri, görevlerinin yerine getirilmesi sırasında öğrendikleri sırları saklamakla yükümlüdürler.

Madde 47. — TRT Kurumu personeli hakkında aşağıdaki esaslara uyulmak şartı ile bu kanunun hükümleri ve 1327 sayılı Kanunun Ek geçici 10 ncu maddesi hükmü uygulanır.

Kurum personeli bu kanunla, özel hükümlerle düzenlenen hususlar dışında, İktisadi Devlet Teşekkülleri personeline uygulanan genel hükümlere tabidir.

Kurum personeline, hizmetin bütünlüğü ve ifa edilen görevin önemi dikkate alınarak fiilen aldığı bürüt aylığın % 60 ını geçmemek üzere genel müdürün teklifi ve Yönetim Kurulunca kesinleşecek bir yönetmelikle tazminat ödenir. Kurum personeline, bu tazminatın dışında 1327 sayılı Kanunun Ek geçici 10 ncu maddesinin (c) fıkrasında öngörülen iş güclüğü, iş riski ve teminindeki güçlük zamları ödenmez.

Kurum, daimî kadro ile yaptırılmayan veya daimî kadro ile yaptırılmasında sakınca bulunan işler için sözleşme ile personel çalıştırılabilir. Sözleşmeli personelin istihdam şekilleri, sözleşme esasları ve ödenecek en az ve en çok ücretler, Genel Müdürlükçe hazırlanıp, Yönetim Kurulunca kabul edilecek bir yönetmelikle tesbit edilir.

Kurumun 1, 2, 3 ve 4 ncü derecelerden ihtiyacı olan kadrolar Genel Müdürün teklifi üzerine, genel idarede bu derecelerdeki kadroların diğer kadrolara oranı ve kadrolara ilişkin görevlerin önemine uygun şekilde, kurumun hizmet özellikleri de dikkate alınarak, Yönetim Kurulunca tesbit edilir.

Kurum personeline ücretli fazla çalışma yaptırılabilir. Fazla çalışma esasları, süresi Devletin diğer personeli için tanınan sürenin iki katını geçmemek, saat ücreti ise Devletin diğer personeli için tanınan miktarlara bağlı kalınmak kaydıyla Genel Müdürlükçe hazırlanıp, Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşecek bir yönetmelikle tesbit edilir. Daimî kadrolarla karşılanması mümkün olmayan hizmetlerle, daimî kadro ile karşılanması mahzurlu olan hizmetler için, Kurum, sözleşme ile personel çalıştırabilir. Sözleşmeli personelin istihdam şekilleri, sözleşme esasları ve ödenecek âzami ve asgari ücretler, genel müdürlükçe hazırlanıp Yönetim Kurulunca kabul edilecek bir yönetmelikle tesbit edilir.

MADDE 2. — 359 sayılı Kanununun 42 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir:

Kurumun ihtiyacı için yurt dışından getirilecek radyo ve televizyon vericileri, stüdyo cihazları, işletme malzemesi ve yedekleri ile yayınlarda kullanılan alet ve edevat, damga resmi dâhil, Gümrük Vergi ve Resimleri, Belediye hissesi ve harclarından muaftır.

Kurumun, uzun metrajlı konulu filmler hariç, yurt dışından getireceği her çeşit televizyon filmleri hakkında, 2/11551 sayı ve 19 Temmuz 1939 tarihli «Filmlerin ve Film Senaryolarının Kontroluna dair nizamname» hükümleri uygulanmaz.

MADDE 3. — 359 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler ve ek geçici maddeler eklenmiştir:

TRT Seçim Kurulu :

EK MADDE 1. — TRT Seçim Kurulu, aşağıda gösterildiği şekilde kurulur.

Yargıtay Başkanı veya seçeceği bir üye,
Danıştay Başkanı veya seçeceği bir üye,
Sayıştay Başkanı veya seçeceği bir üye,
Askerî Yargıtay Başkanı veya seçeceği bir üye,
Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkanı,
Ankara Üniversitesi Rektörü,
İstanbul Üniversitesi Rektörü,
İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörü,
Orta - Doğu Teknik Üniversitesi Rektörü,
Hacettepe Üniversitesi Rektörü,
Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri,
Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanı,
Türkiye Barolar Birliği Başkanı,
Maliye Bakanlığı Müsteşarı,
Kültür Bakanlığı Müsteşarı,

Kurulun Başkanlığını katılırsa Yargıtay Başkanı yapar, katılmazsa, Kurul Başkanını seçer.

Kurul, bu kanunda öngörülen işler için Başbakanın çağırısı üzerine Ankara'da toplanır.

Yukarda belirtilen makamların, tedvir veya vekâlet suretiyle yürütülmesi halinde, toplantılara tedvir veya vekâlet eden katılır.

Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.

TRT Seçim Kurulunun büro ve yazışma işlemleri TRT Genel Müdürlüğünce yürütülür. Kurul toplantılarına katılan üyelerin yollukları Harcırah Kanunu hükümlerine göre, huzur hakları hazzırlanacak yönetmelik hükümlerine göre Kurumca karşılanır.

Koordinasyon Kurulu :

EK MADDE 2. — TRT Koordinasyon Kurulu Genel Müdür, Genel Müdür yardımcıları, yazı, teknik ve idari hizmetleri yürüten üst kuruluş yöneticileriyle, Başhukuk Müşaviri, Teknik Kurulu Başkanından kuruludur.

«Kurula Genel Müdürün yokluğunda, Genel Müdürün yetkilendireceği bir Genel Müdür Yardımcısı Başkanlık eder.

«Koordinasyon Kurulu, bu kanunda sayılmış görevleri dışında, şu görevleri yerine getirir :

- «a) Hizmet birimleri arasında ülke ve uygulama bütünlüğünü ve uyumunu sağlamak»,
 - «b) Temel hizmet olan yayının doğru, güzel ve süratli yapılmasını sağlayacak ortak tedbirleri saptamak ve uygulanmasını denetlemek»,
 - «c) İşletme plânlamasını yapmak, uygulamak ve denetlemek»,
 - «ç) Disiplin Komisyonu olarak çalışmak»,
 - «d) Yönetim Kurulunun ve Genel Müdürün vereceği başkaca görevleri yapmak».
- «Kurul, çalışmalarına, gerektiğinde, Genel Müdürün çağıracağı uzmanlar katılabilir.»
- «Kurulun çalışma esasları, bir yönetmelikle düzenlenir.»

(58 No. lu (TRT) Geçici Komisyonu değişikliği)

TRT Seçim Kurulu :

EK MADDE 1. — TRT Seçim Kurulu aşağıdaki şekilde kurulur :

Yargıtay Başkanı,

Danıştay Başkanı,

Sayıştay Başkanı,

Askerî Yargıtay Başkanı,

Ankara Üniversitesi Rektörü'nün çağırısı üzerine, Ankara'da toplanacak üniversiteler rektörleri tarafından toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile seçilecek üç üniversitenin rektörü,

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri,

Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanı,

Kurulun Başkanı, Yargıtay Başkanıdır. Kurul kendisine ayrıca bir başkanvekili seçer.

Kurul, bu Kanunda öngörülen işler için, Kurul Başkanının çağırısı üzerine Ankara'da toplanır.

Yukarıda belirtilen makamların vekâlet suretiyle yürütülmesi halinde toplantılara vekâlet eden katılır.

Kurul üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve üye tamsayısının salt çoğunluğu ile karar verir.

TRT Seçim Kurulunun büro ve yazışma işleri TRT Genel Müdürlüğüne yürütülür. Kurul toplantılarına katılan üyelerin yollukları Harcırah Kanunu hükümlerine, huzur hakları hazırlanacak yönetmelik hükümlerine göre Kurumca karşılanır.

Koordinasyon Kurulu :

EK MADDE 2. — Hizmet birimleri arasında işbirliğinin ve bütünlüğün gerçekleştirilmesi, radyo ve televizyon yayınlarının yayın ilkelerine uygunluğunun ve Kurum bünyesinde verimli ve ahenkli bir çalışma düzeninin sağlanması için, Genel Müdüre yardımcılık edecek bir Koordinasyon Kurulu kurulur. Koordinasyon Kurulunun kuruluş tarzı ve görevleri bir yönetmelikle belirtilir.

EK MADDE 3. — TRT Kurumu, radyo ve televizyonla yapılacak okul içi ve halk eğitimi ile ilgili yayınlarını Millî Eğitim Bakanlığı ile birlikte düzenler.

Kurum, Kültür Bakanlığı ile ilgili konulardaki program plânlamasında bu Bakanlığın; diğer bakanlıklarla ilgili konulardaki program plânlamalarında da; o bakanlıkların görüşünü alır.

(Hükümetin Teklifi)

Personele ilişkin hükümler :

EK MADDE 3. — Bu kanun ve 1327 sayılı Kanunla değiştirilen 657 sayılı Kanunun ek geçici 10 ncu maddesindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla kurumun sürekli kadrolarında çalışan personel hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır :

a) Kurum personeli, genel idare hizmetleri sınıfı içinde «Radyo televizyon personeli» alt sınıfını teşkil eder.

b) Kurumun 1, 2, 3 ve 4 ncü derece sayılan kadrolarını tesbite ve bu kadrolardan personel istihdamına Genel Müdürün teklifi üzerine, Yönetim Kurulu yetkilidir. Bu derecelere atanacak personelde, 1327 sayılı Kanunun 31 nci maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen süre aranmaz.

c) Kurum personeline ödenecek fazla çalışma ücretleri, diğer Devlet memurları için tesbit edilecek miktarlara uygun olmak kaydıyla ve kurum hizmetlerinin özelliği göz önünde bulundurularak Yönetim Kurulunca hazırlanacak bir yönetmelik ile tesbit edilir.

EK MADDE 4. — TRT Kurumu radyo ve televizyon işletmeleri 275 sayılı Toplu Sözleşme ve Grev ve Lokavt Kanununun 20 nci maddesinin 8 nci fıkrasında öngörüldüğü anlamda eğitim ve öğretim kurumu sayılırlar.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, 359 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine göre seçilmiş bulunan Yönetim Kurulu üyelerinin görev ve yetkileri sona erer. Yönetim Kurulunun yetkileri, bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç iki ay içerisinde yeni Yönetim Kurulu teşkil olunarak görevine başlayıncaya kadar bir geçici kayyum kurulunca kullanılır. Bu kurula, Ankara Üniversitesi Rektörü, Orta - Doğu Teknik Üniversitesi Rektörü, Başbakanlık Müsteşarı veya yardımcısı, Kültür Bakanlığı Müsteşarı veya yardımcısı ve Kurum Genel Müdü- ründen kuruludur. Genel Müdür kurul başkanlığı görevini yapar.

GEÇİCİ MADDE 2. — TRT Genel Müdürlüğünün yapacağı başvuruya üzerine, bu kanunun bi- rinci maddesinde değişik şekli gösterilen 4 ncü maddedeki Seçici Kurullar, bu kanunun yürür- lüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde, Yönetim Kurulu üye adaylarını seçmek ve Kuruma bildirmekle yükümlüdürler. TRT Seçim Kurulu, Genel Müdürlüğün bu adayları kendisine bil- dirmesinden itibaren âzami bir ay içerisinde Yönetim Kurulu üyelerini seçer.

Hükümet temsilcisi üyelerin atanmaları bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir ay içinde tamamlanır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Kurum ile ilgili olarak çıkarılmış bulunan Kararname, Yönetmelik ve esaslar, yenileri yapılıncaya kadar uygulanmaya de- vam olunur.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunda sözü geçen yönetmelikler kanunun yürürlüğünden itibaren 6 ay içinde hazırlanır.

(58 No. lu (TRT) Geçici Komisyonu değişikliği)

EK MADDE 4. — TRT Kurumu radyo ve televizyon işletmeleri 275 Sayılı Toplu Sözleşme ve Grev ve Lokavt Kanununun 20 nci maddesinin 8 nci fıkrasında öngörüldüğü anlamda eğitim ve öğretim kurumu sayılırlar.

EK GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 359 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine göre seçilmiş bulunan yönetim kurulu üyelerinin görev ve yetkileri sona erer. Yönetim kurulunun yetkileri, bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç iki ay içerisinde yeni Yönetim Kurulu teşkil olunarak görevine başlayınca kadar, bir geçici yönetim kurulunca kullanılır. Bu kurul, Ankara Üniversitesi Rektörü, Orta - Doğu Teknik Üniversitesi Rektörü Hacettepe Üniversitesi Rektörü, Başbakanlık Müsteşarı veya yardımcısı ve Kurum Genel Müdüründen kurulur. Genel Müdür kurul başkanlığı görevini yapar.

EK GEÇİCİ MADDE 2. — TRT Genel Müdürlüğünün başvurması üzerine 4 ncü maddedeki Seçici Kurullar, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde, Yönetim Kurulu üye adaylarını seçmek ve Kuruma bildirmekle yükümlüdürler. TRT Seçim Kurulu, Genel Müdürlüğün bu adayları kendisine bildirmesinden itibaren en çok bir ay içerisinde Yönetim Kurulu üyelerini seçer. Hükümetçe atanacak üyelerin atanma işlemleri bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir ay içinde tamamlanır.

EK GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Kurum ile ilgili olarak çıkarılmış bulunan Kararname, Yönetmelik ve esasların bu kanuna aykırı düşmeyen hükümleri, yenileri yapılmaya kadar uygulanmaya devam olunur.

EK GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunda sözü geçen yönetmelikler kanunun yürürlüğünden itibaren 6 ay içinde hazırlanır.

EK GEÇİCİ MADDE 5. — Kurumun, bir, iki, üç ve dördüncü derecedeki kadrolarına atanacak personelin, TRT de veya 1327 sayılı Kanunun ek geçici 31 nci maddesinde belirtilen kurumlarda en az beş yıl çalışmış olmaları şarttır.

Bu hüküm bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl için geçerlidir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

15 . 10 . 1971

Başbakan <i>N. Erim</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>S. Koçaş</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>A. Karaosmanoğlu</i>	Devlet Bakanı <i>M. Özgüneş</i>
Adalet Bakanı <i>İ. Arar</i>	Millî Savunma Bakanı <i>F. Melen</i>	İçişleri Bakanı <i>H. Ömeroğlu</i>	Dışişleri Bakanı V. <i>S. Koçaş</i>
Maliye Bakanı <i>S. N. Ergin</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>Ş. Orel</i>	Bayındırlık Bakanı <i>C. Karakaş</i>	Dış Eko. İliş. Bakanı <i>Ö. Derbil</i>
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>T. Akyol</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>H. Özalp</i>	Tarım Bakanı <i>M. O. Dikmen</i>	Ulaştırma Bakanı <i>S. Babüroğlu</i>
Çalışma Bakanı V. <i>A. Sav</i>	Sanayi ve Ti. Bakanı <i>A. Çilingiroğlu</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>A. Sav</i>	Turizm ve Ta. Bakanı <i>E. Y. Akçal</i>
İmar ve İskân Bakanı V. <i>S. Babüroğlu</i>	Köy İşleri Bakanı <i>C. Aykan</i>	Orman Bakanı <i>S. İnan</i>	Gençlik ve Spor Bakanı <i>S. Ergun</i>
	Kültür Bakanı <i>H. T. Halman</i>		

(58 No. lu (TRT) Geçici Komisyonu deęiřtiriliři)

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi Komisyonumuzca 4 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi Komisyonumuzca 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

